

SPEKTRUM

Periodikum
Slovenskej
technickej
univerzity
v Bratislave

Akademický rok
2003/2004
10
jún

Ročník X.
/XLII./

Príhovor Jozefa Sablika, dekana Materiálovo- -technologickej fakulty

Vážené kolegyně, kolegovia, milí študenti,

v mojom príhovore sa chcem s vami podeliť o poznatky a skúsenosti vedenia našej fakulty i moje osobné z procesu reformy vysokoškolského vzdelávania, ktorý v ostatnom období spolu prežívame.

Základom existencie a rozvoja každej spoločnosti je jej schopnosť produkovať hmotné a duchovné hodnoty (materiálne výrobky, služby a duchovné diela). Akcelerátorom i rozhodujúcim determinátorom tohto rozvoja vždy bola, je a ešte dlho bude tvorivosť ľudí. Všetko čo človek doteraz vymyslel bolo vyvolané snahou uľahčiť si prácu a rozmnožiť jej výsledky. Toto je aj dnes cieľom, podstatou i obsahom znalostného manažmentu. Aj v súčasnosti je tvorivé využívanie vedeckých poznatkov hybnou silou rozvoja spoločnosti.

Veda, to sú vedomosti, ktoré sa získavajú vzdelávaním, organizovaným i individuálnym. Veda a vedomosti to sú teda aj vysoké školy – to sme my všetci. Našou úlohou je prispievať k procesu tvorby nových poznatkov a ich využitiu v prospech ľudí, t. j. orientovať naše aktivity na zisťovanie potrieb a záujmov ľudí a hľadať a nachádzať spôsoby ich uspokojenia. Turbulentnosť spoločensko-politického a ekonomického vývoja, ktorá predznačila nástup do 3. tisícročia, vyžaduje pripraviť a realizovať zásadné zmeny aj v systéme vysokoškolského vzdelávania. Globalizácia výroby a trhov, rastúca konkurencia, princípy trvalo udržateľného rozvoja spolu s ekonomickou i kultúrnou integráciou vo svete, ktorá pre nás vyvrcholila prijatím SR do NATO a do EÚ vyžaduje, zdá sa celkom logicky a prirodzene, aj razantné reformy v príprave ľudí na plnenie nových úloh vo významne zmenených podmienkach.

Pripravovaná a realizovaná reforma výchovno-vzdelávacej sústavy SR a v nej najmä reforma vysokoškolského vzdelávania

reaguje na vyššie uvedené trendy vývoja spoločnosti. Každý z nás sa na realizácii reformných zmien (priamo, či nepriamo) podieľa, každý z nás tieto zmeny vníma a vyrovnáva sa s nimi. Aj keď ciele reforiem väčšinou chápeme a stotožňujeme sa s nimi, cesty a prostriedky na ich dosiahnutie sa nám nie vždy zdajú vhodne vybrané a efektívne použité. Tak napríklad:

- vstup do EÚ vyžaduje kompatibilitu foriem a internacionalizáciu obsahu vysokoškolského štúdia, nemalo by sa však (a nikto to od nás ani nežiada) bezhlavo meniť všetko a hneď, teda aj tie jeho atribúty, ktoré ho radili k najlepším na svete;
- konkurencieschopnosť prostredia trhovej ekonomiky nemôže v systéme vysokých škôl znamenať bezhlavé zvyšovanie počtov študentov bez ohľadu na dopady na kvalitu vzdelávania a najmä na uplatnenie absolventov v praxi, len pre získanie čo najväčšej dotácie zo štátneho rozpočtu;
- súťaživosť v procese diverzifikácie štúdia, s cieľom zvýšiť jeho atraktivnosť pre mladých ľudí, nesmie viesť k vytváraniu monopolov niektorých fakúlt a univerzít na vzdelávanie v určitých študijných odboroch;
- modernizácia vyučovacieho procesu s využitím modernej informačnej techniky a informačných technológií nemôže nahradiť ani potlačiť osobnú (osobnostnú) účasť pedagógov na formovaní osobnosti mladého človeka;
- počet publikácií, citácií, grantov a ďalšie kvantitatívne, štatistické charakteristiky nesmú znižovať význam praktickej ukážky (príkladu) efektívneho využitia výsledkov práce vysokoškolského pedagóga potvrdeného podnikateľskou praxou.

Reformy, či reorganizácie majú vždy svojich prívržencov i svojich odporcov. Ich pomer je závislý od kategórie a rozsahu zmien, ich racionality a tiež od frekvencie zavádzania zmien. Ak sa nás zmena priamo netýka, sme náchylní ju bez kritiky prijať. Ak však zmena vyžaduje aj zmenu našich zabehnutých algoritmov, ak od nás žiada viac aktivity a iniciatívy – máme prirodzenú tendenciu zmenu kritizovať a odmietať.

Ako sa teda vyrovnávame so zmenami vyplývajúcimi z reformy nášho systému vysokoškolského štúdia?

Materiálovotechnologická fakulta je pomerne mladou organizačnou jednotkou STU, má však ambície byť aj v budúcnosti

jej pevnou a platnou súčasťou. Z toho dôvodu chápeme reformu vysokoškolského vzdelávania ako cestu k jeho modernizácii a aj keď nie všetky zmeny sa nám zdajú byť účelné a efektívne, chceme v rámci reformných procesov dosiahnuť tieto strategické ciele:

- zachovať, resp. posilniť univerzitný (univerzálny) charakter štúdia na fakulte, t. j. zachovať takú štruktúru a rozsah prírodovedných, spoločensko-humanitných, inžinierskych a odborných disciplín, aby bol zabezpečený vysoký stupeň univerzálnosti vzdelania našich absolventov a tým aj široké možnosti praktického uplatnenia;
- poskytovať komplexné vzdelávanie, t. j. okrem plnohodnotného teoretického vzdelania zabezpečiť aj moduly racionálnej prípravy jeho praktického využitia;
- realizovať aktuálny obsah vzdelávania, rešpektujúci súčasné potreby podnikateľskej praxe a využívajúci výsledky vedeckovýskumnej činnosti fakulty;
- zvýšiť mieru flexibility ponúkaného vzdelania, a to jednak vhodnou kombináciou akreditovaných študijných programov a jednak uplatňovaním všetkých reálnych foriem štúdia (interné, externé aj dištančné štúdium);
- zvýšiť atraktivnosť výučby modernizáciou metód a foriem výučby (didaktická technika, zapájanie študentov do vyučovacieho procesu, samostatná tvorivá práca, tréningy práce v tímoch, riešenie prípadových štúdií a pod.);
- podporiť dostupnosť štúdia na fakulte (zjednodušené prijímacie konanie, realizácia výučby na detašovaných pracoviskách, zabezpečenie komplexných služieb pre študentov, redukcia účasti študentov na financovaní činnosti fakulty iba na nevyhnutnú mieru).

Okrem uvedeného, samozrejme, k strategickým cieľom MTF STU na najbližšie obdobie patrí aj reakcia na zmeny v organizácii a riadení, financovaní a hodnotení výsledkov vedeckovýskumnej činnosti fakulty tým, že:

- budeme sa naďalej usilovať o posilnenie grantového výskumu, vrátane medzinárodných grantov, programov a projektov,
- uskutočníme potrebné kroky na rozšírenie počtu výskumných pracovníkov fakulty (aspoň na úroveň priemeru fakúlt STU).

Ak máme splniť to, čo sa od nás v rámci reformy vysokoškolského vzdelávania očakáva, je nevyhnutné vytvoriť pre zdarné plnenie vytýčených úloh určité predpoklady, a to:

- na úrovni rezortu
 - usmernenie rozvoja (útlmu) jednotlivých univerzít tak, aby to zodpovedalo trendom rozvoja jednotlivých oblastí ekonomiky SR,
 - významne zvýšiť podiel štátu na financovaní činnosti vysokých škôl (aspoň 1% HDP),
 - posilniť záujem mladých ľudí o technické odbory štúdia spoluprácou všetkých zainteresovaných zložiek (SŠ, rodičia, samospráva miest a obcí, poradenské organizácie, rezortné ministerstvo),
- na úrovni univerzity a fakulty
 - pripraviť (akreditovať) a realizovať atraktívnu štruktúru študijných odborov a programov,

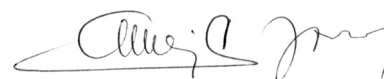
- využiť všetky dostupné metódy personálneho marketingu na získanie kvalifikovaných, mladých zamestnancov do funkcie vysokoškolského pedagóga,
- uplatňovať efektívne fungujúci systém vedenia ľudí, ich pracovnej motivácie a stimulácie.

To nie sú však iba ciele a predpoklady ich naplnenia na MTF STU. Rovnaké, alebo podobné zámery majú aj ostatné fakulty STU. Sila fakúlt STU je v sile a postavení STU ako celku, najmä ak si uvedomíme, že STU:

- má bohatú tradíciu a dobré meno doma i v zahraničí (len sa musíme spoločne snažiť o to, aby sme rozvíjali tradície a šírili dobré meno univerzity, pretože žiť iba z tradícií by sa nám dlhodobo určite nedarilo);
- má dobré výsledky činnosti (kvantitatívne i kvalitatívne), má však aj svoje slabé stránky, takže ak si chce svoje dominantné postavenie medzi univerzitami SR zachovať, musí ďalej svoju činnosť a jej výsledky zdokonaľovať;
- má pomerne veľa múdrych a pracovitých ľudí, len o nich musí vedieť, musí sa o nich starať a ich prínosy pre rozvoj STU musí vedieť oceniť;
- má rozsiahlu a účinnú podporu bezprostredného spoločenského okolia (podniky a organizácie, výskumné ústavy, orgány štátnej správy a samosprávy), ktorú je potrebné pestovať a uvážlivo využívať.

Záverom si dovoľím prehlásiť, že naša univerzita má predpoklady, aby sa efektne a efektívne vysporiadala s úlohami reformy vysokoškolského vzdelávania, pretože má múdre vedenie i dobre fungujúce fakulty.

Som hrdý na to, že som absolventom tejto školy, že som v službách tejto významnej organizácie strávil celý svoj produktívny vek a budem sa snažiť byť jej ešte užitočný.

S P R Á V Y Z R E K T O R Á T U

Vedenie STU informuje

Vedenie STU rokovalo v mesiaci máj 2004 celkom 3-krát (3., 17. a 31. mája). Zaoberalo sa nasledujúcimi témami:

- 1) *Zásady kreovania odborových komisií.* Prorektor Kalužný predložil vedeniu STU alternatívne návrhy na zriadenie a zloženie odborových komisií pre doktorandské štúdium v zmysle zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách. Informoval aj o zmluve medzi STU a SAV o zabezpečení doktorandského štúdia. Vedenie rozhodlo kreovať uvedené komisie na úrovni univerzity, t. j. zriaďovať ich bude na návrh dekana rektor. Poverilo prorektora Kalužného pripraviť vnútorné predpisy na zriadenie a zloženie odborevej komisie na STU ako aj smernice pre činnosť takejto komisie.
- 2) *Stav majetkovoprávneho usporiadania nehnuteľností vo vlastníctve STU.* Prorektor Bučko informoval vedenie

- STU o stave majetkovoprávneho usporiadania nehnuteľností vo vlastníctve STU. Pracuje sa ďalej na vyjasnení majetkovoprávnych vzťahov v Trnávke. Predložil zoznam nehnuteľností, ktoré STU plánuje predať v roku 2004 na základe obchodnej verejnej súťaže v súlade so zákonom č. 131/2002 Z. z. Vedenie STU súhlasilo s navrhovaným predajom nehnuteľností (ich zoznam je uvedený na web stránke STU v zázpisnici č. 35 z vedenia STU). Navrhlo 7-člennú komisiu na vyhodnotenie cenových ponúk a zaviazalo sa pripraviť návrh použitia finančných prostriedkov, ktoré budú získané predajom nehnuteľností.
- 3) *Výročná správa o činnosti STU za rok 2003.* Prorektor Špaček informoval vedenie STU o vyhotovení a obsahu Výročnej správy o činnosti STU za rok 2003. Správa je hotová, sú v nej zapracované pripomienky z fakúlt a je pripravená do tlače vo Vydavateľstve STU.
 - 4) *Verejná súťaž na letenky a počítače.* Prorektor Špaček informoval vedenie STU o výsledku výberového konania na dodávateľa leteniek pre pracovníkov STU v roku 2004. Výberová komisia vybrala firmu SATUR, ktorá predložila najlepšiu ponuku. V zmluve s touto firmou bude zakotvené, že SATUR pri každej objednávke urobí prieskum trhu a dodá najvýhodnejšiu ponuku. Ak klient získa výhodnejšiu ponuku ako pošle SATUR, táto bude mať v zmysle zákona o verejnom obstarávaní prednosť. Prorektor Molnár informoval o genéze verejnej súťaže na nákup počítačov a komponentov pre výpočtovú techniku. Verejná súťaž ešte nebola ukončená, rieši sa námietka firmy, ktorá má z minulosti platnú zmluvu na dodávku náhradných monitorov, nie monitorov do nových počítačových zostáv.
 - 5) *Stav implementácie projektu Campus on line.* Vedenie STU dostalo technické podmienky od prorektora Molnára potrebné na vypísanie verejnej súťaže. Ide o projekt troch univerzít – STU, UK a TU Zvolen. Technické podmienky v tomto projekte garantuje STU, vypísanie verejnej súťaže je na MŠ SR.
 - 6) *Prenájmy na STU.* Prorektor Bučko informoval vedenie STU, že všetky prenájmy majetku STU sa robia v zmysle príslušného príkazu rektora STU. Prehľad o príjmoch za prenájmy majetku má kvestorka STU. Pasportizáciu budov STU je plánované ukončiť do konca mája 2004.
 - 7) *Správa o hospodárení STU.* Rektor Bálež predložil vedeniu STU Výročnú správu o hospodárení STU za rok 2003, ktorú vypracovala kvestorka Žideková v súlade s metodickými pokynmi MŠ SR. Kvestorka podrobne komentovala obsah predloženej správy ako aj hospodárske výsledky jednotlivých súčastí STU. Fakulty FEI a FCHPT musia do budúcnosti prijať opatrenia na zlepšenie výsledkov svojho hospodárenia. Hospodársky výsledok rektorátu je zafažený odpismi budov, a tým je skreslený. Vedenie STU zobralo na vedomie predloženú správu a po zohľadnení pripomienok ho odporučilo predložiť na rokovanie AS STU.
 - 8) *Rozdelenie ubytovacích kapacít v ŠD STU na akademický rok 2004/05.* Prorektor Bučko informoval vedenie STU o tom, že zástupcovia jednotlivých fakúlt STU na rokovaní dňa 26. 5. 2004 odsúhlasili navrhované počty miest pre študentov. S rozdelením nesúhlasili zástupcovia FIIT, ale zobrali ho na vedomie. Vedenie STU rozhodlo, že ubytovacie komisie jednotlivých fakúlt musia dodržať smerné čísla pre ubytovanie študentov terajšieho 1. až 4. ročníka, ktoré bolo dohodnuté na stretnutí dňa 26. 5. 2004.

Rozdelenie ubytovacích kapacít pre študentov budúceho 1. ročníka bude upresnené po definitívnych zázpisoch do 1. ročníka v akademickom roku 2004/2005.

- 9) *Registratúrny poriadok STU.* Vedúca archívu STU Mgr. Sikorová oboznámila vedenie STU o zostavení a obsahu registratúrneho poriadku (ďalej RP). Predložený RP STU po zapracovaní pripomienok z fakúlt a právneho oddelenia STU má 3 časti: Registratúrny poriadok, Registratúrny plán a Formálnu úpravu registratúrnych záznamov. Práve tretia časť obsahujúca ukážky úradného a osobného listu, zázpisnic, pozvánok a sprievodného listu k nim ešte nebola uzavretá. V tomto smere je potrebné dať do súladu požiadavky STN 01 6910 – „Pravidlá písania a úpravy písomností“ a nového hlavičkového papiera, ktorý bol uvedený do života na STU v rámci jednotného vizuálneho štýlu. Mgr. Sikorová tiež upozornila na rôznosť logotypov jednotlivých fakúlt STU používaných po roku 1990 a navrhla prijať spoločný postup ich používania na STU. Rektor Bálež predbežne uzavrel len prvé dve časti RP STU. Ďalší postup schvaľovania sa určí po zosúladení 3. časti RP s uvedenou normou.
- 10) *Stav príprav rozpočtu STU na rok 2004.* Kvestorka Žideková predložila vedeniu STU návrh rozpočtu na rok 2004, v ktorom sú zapracované návrhy rozpočtov jednotlivých fakúlt STU. Konštatovala, že rozpočet STU na rok 2004 bude schodkový. Vedenie STU sa detailmi rozpočtu zaoberalo na osobitnej pracovnej schôdzi dňa 2. 6. 2004.
- 11) *Študentské preukazy.* Aby nedochádzalo k problémom pri zápise študentov, vedenie STU sa zaoberalo rozdelením kompetencií a činností pri vydávaní študentských preukazov. Administráciu budú robiť študijné oddelenia dekanátov fakúlt STU. Zahŕňa zápis študenta, údaje o študentovi včítane fotografie, zapísanie údajov do databázy, objednávku, vydanie a archiváciu preukazu, známku platnosti (zodpovedá pror. Kalužný). Za vizuálny štýl preukazu a známky platnosti zodpovedá pror. Špaček. Za výrobu a dodávku preukazov zodpovedá pror. Molnár.

Pavel TIMÁR
vedúci úradu rektora STU

Kolégium rektora STU informuje

Kolégium rektora STU rokovalo v mesiaci máj 2004 len raz – 10. mája na výjazdovom zasadnutí v Účelovom zariadení STU v Gabčíkove. Zaoberalo sa nasledujúcimi témami:

- 1) *Prechod na štátnu pokladnicu.* Kvestorka Žideková informovala o stave príprav zavedenia štátnej pokladnice (ŠP) na STU k 1. 6. 2004. Podľa údajov z fakúlt bude treba na zavedenie štátnej pokladnice celkom 24 počítačov, ktoré kvôli bezpečnosti budú musieť byť pravdepodobne napojené na ISDN linky. KR STU schválilo návrh, aby výplaty zamestnancov STU za máj 2004 boli realizované z účtov STU dňa 31. mája 2004. (K zavedeniu ŠP v uvedenom termíne nedošlo, problémy sú mimo STU.)
- 2) *Rozpočet STU na rok 2004.* Kvestorka Žideková informovala, že aj v prípade značných mimorozpočtových zdrojov, ktoré STU má, je dotácia nízka a rozpočet STU na

rok 2004 bude schodkový. Zatiaľ je situácia taká, že podnikateľská činnosť bude zdaňovaná 19 % a bude tiež súčasťou ŠP. V tomto smere záleží na novelizácii zákona o VŠ.

- 3) *Celoživotné vzdelávanie.* Prorektor Kalužný informoval o stave v ďalšom a celoživotnom vzdelávaní na STU. V roku 2003 prešlo rôznymi kurzami 1454 účastníkov. Máme veľké rezervy v marketingu. Upozornil na potrebu akreditovať ponúkané kurzy, tzv. malá akreditácia. Absolventi kurzov dostávajú totiž doklad, kde má byť uvedené číslo akreditácie a má byť riadne evidovaný na STU, podobne ako diplomy našich absolventov. KR STU sa uznieslo, že každá fakulta dostane inštruktážny materiál a ICV v spolupráci s fakultami STU vypracujú systém marketingu. Zmapujú potreby potenciálnych odberateľov vo verejnej a štátnej správe.
- 4) *AUTOPSTUBA (AUTOmobilový Projekt STU BA).* Rektor Bálež informoval KR STU o založení Priemyselného fóra v Bratislave hlavne za účelom veľkých investícií do automobilového priemyslu v SR. Odhaduje sa, že do roku 2007 bude treba cca 6000 nových absolventov vysokých škôl. Projekt, ktorý túto situáciu bude riešiť pre MH SR je v štádiu prípravy. Za STU bude koordinátorom tohto projektu dekan SjF STU Karol Jelemenský.
- 5) *Vnútorne predpisy STU.* V súvislosti so súčasným stavom legislatívy týkajúcej sa vysokého školstva v SR je potrebné aktualizovať vnútorné predpisy na STU. Zákon o spoplatnení VŠ bol stiahnutý, od 1. mája platí nový zákon o nakladaní s majetkom. Vedenia fakúlt boli požiadané, aby zaslali písomné návrhy na aktualizáciu vnútorných predpisov na STU.
- 6) *Vydávanie študentských preukazov na STU.* Prorektor Molnár informoval členov KR STU o harmonograme a kompetenciách v súvislosti s vydávaním študentských preukazov na STU. Konštatoval, že vydávanie preukazov nebude ohrozené, študenti dostanú preukaz do 14 dní po zápise. Ak chcú mať nadštandardnú kartu, musia rokovať priamo s bankou. Pripomienky z fakúlt treba poslať pror. Molnárovi. Na ich základe bude vydané usmernenie rektora.
- 7) *Zásady kreovania odborových komisií.* Prorektor Kalužný predložil KR STU návrh na zriadenie odborových komisií pre doktorandské štúdium v zmysle zákona č. 131/2002 Z. z., schválený vo vedení STU. Informoval aj o zmluve medzi STU a SAV o zabezpečení doktorandského štúdia. KR STU odporučilo rozpracovať zásady kreovania odborových komisií na úrovni STU a nie fakúlt. Súhlasilo s kreovaním spoločných odborových komisií na báze dobrovoľnosti. Odborovú komisiu bude príkazom zriaďovať rektor STU na návrh dekana fakulty.
- 8) *Verejná súťaž – letenky, počítačová technika.* Informácie pre členov KR STU pripravili prorektori Špaček a Molnár v tom zmysle, ako je uvedené v informáciách z vedenia STU.
- 9) *Telefonovanie na STU.* Prorektor Redhammer informoval KR o výmene telefónnych ústrední na fakultách a pracoviskách STU. Technické riešenie (návrh) + cenové kalkulácie budú k dispozícii do konca mája 2004. Fakulty si budú môcť doplatiť vybavenie na takú úroveň, akú chcú mať. Zníženie nákladov na stálych poplatkoch + na hovornom by malo významne prispieť k financovaniu tohto projektu. Pri rozložení na 4 roky by sa celý projekt mal zaplatiť z úspor.

10) *Pravidlá správy a prevádzky dátovej siete STUNET.*

Prorektor Molnár predložil KR STU písomné materiály týkajúce sa správy a prevádzky dátovej siete STUNET v budúcnosti. Ide hlavne o to, aby táto sieť nebola zneužívaná na komerčné účely. K týmto materiálom je potrebné poslať pripomienky z fakúlt.

Pavel Timár
vedúci úradu rektora STU

Zápisnice z vedenia STU a kolégia rektora nájdete na www.stuba.sk/svk1/o_nas

Akademický senát STU informuje

AS STU pokračoval v cykle pravidelných zasadnutí dňa 31. mája 2004 svojím ôsmym rokovaním.

Podpredseda AS L. Šooš informoval o činnosti predsedníctva, ktoré sa zišlo 17. a 24. mája 2004. Rektor V. Bálež informoval prítomných o aktuálnych otázkach, ktoré boli predmetom zasadnutí vedenia STU a kolégia rektora predovšetkým o prerokovaní rozdeľovania ubytovacích kapacít v ŠD, kreovaní odborových komisií, príprave vnútorných predpisov na STU (zriadenie odborných komisií pre doktorandských študentov, registratúrny poriadok STU), začatí prác na bezpečnostnom projekte STU, o projekte Campus on-line a ďalších operatívnych otázkach.

AS STU prerokoval a schválil Správu o činnosti STU za rok 2003 uvedenú rektorom V. Báležom a prorektorom R. Špačekom, ktorí zdôraznili nasledovné skutočnosti:

- STU splnila všetky úlohy, dané legislatívou VŠ,
- bola kreovaná nová Správna rada na čele s Ing. Slavomírom Hatinom,
- boli splnené akreditácie študijných programov,
- STU sa darí získavať finančné prostriedky z domácich a zahraničných grantových schém,
- úspešné získanie grantu na projekt: Technologický inkubátor,
- dosiahnutie jednotného vizuálneho štýlu,
- zlepšovanie sociálnych podmienok pre študentov,
- uskutočnené výberové konanie na obsadenie funkčných miest docentov a profesorov.

V diskusii prof. P. Návrat pripomenul problémy s priestorovým zabezpečením fungovania FIIT. Na základe diskusie AS STU odporučil vedeniu STU, aby pripravilo na budúci rok pre jednotlivé fakulty rovnakú štruktúru výročných správ.

AS STU prerokoval a schválil tiež Výročnú správu o hospodárení za rok 2003 v štruktúre požadovanej MŠ SR. Od 1. 1. 2003 v súlade s VŠ zákonom majetok, ktorý bol vo vlastníctve štátu, prešiel plne do vlastníctva STU. V súlade s týmto zákonom sa zmenila aj organizačná štruktúra STU, peňažné toky, daňový systém, systém v účtovníctve. AS STU svojím uznesením požiadal rektora STU spracovať materiál „Rozdelenie hospodárskeho výsledku za rok 2003 spolu s návrhom opatrení týkajúcim sa dosiahnutia hospodárskeho výsledku v roku 2004“.

Materiál „Aktualizácia dlhodobého zámeru STU na rok 2004“ uviedol prorektor R. Špaček. Predložený materiál kopíruje štruktúru dlhodobého zámeru. Všetky podklady z fakúlt boli autorizované dekanmi a boli schválené v jednotlivých gré-

miách fakúlt. Materiál bol prerokovaný aj na výjazdovom zasadnutí kolégia rektora v Gabčíkove. Po diskusii, smerujúcej k potrebe strategickejšieho pohľadu na dlhodobý zámer STU, akademický senát materiál prijal.

Rektor informoval senát o úmysle vedenia STU odpredať nepotrebný majetok. Dôvodom, prečo je potrebné predaj vybrať nehnuteľnosti je, že nie sú ekonomicky ani hospodársky využívané. Ide o 5 lokalít. Predaj sa bude realizovať podľa zákona 176/2004 Z. z. o nakladaní s majetkom verejnoprávných inštitúcií, kde sú presne vymedzené postupy ďalšieho nakladania s takto získanými finančnými prostriedkami. Bude vypísaná verejno-obchodná súťaž, aby sa za predaj získala čo najvyššia možná cena. Ponuky bude posudzovať vymenovaná komisia. Prostriedky získané z predaja pôjdu do fondu reprodukcie.

Po diskusii analyzujúcej potrebu a výhodnosť predaja nehnuteľného majetku AS STU súhlasil s predajom nehnuteľností uvedených v návrhu podľa príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov.

Maroš Finka

člen predsedníctva AS STU

Noví doktori filozofie na STU

Dňa 17. mája 2004 boli v aule STU na Mýtnej slávnostne promovaní absolventi doktorandského štúdia:

Mgr. Bača Peter, PhD., Ing. Buday Peter, PhD., Ing. Minárik Marián, PhD., Ing. Munka Karol, PhD., Ing. Psotný Martin, PhD., Ing. Sýkorová Katarína, PhD., Mgr. Rückschlossová Tatiana, PhD., rod. Micháliková, Ing., M. Eng. Tho Tran Xuan, PhD. (*Stavebná fakulta*)

Ing. Hlbočan Ján, PhD., Ing. Rajzinger Ján, PhD.

(*Strojnícka fakulta*)

Ing. Bernát Peter, PhD., Ing. Kardoš Ján, PhD., Ing. Packa Juraj, PhD., RNDr. Pastuchová Elena, PhD., rod. Boleková, Mgr. Prváková Slávka, PhD., Ing. Šebo Tomáš, PhD.

(*Fakulta elektro-techniky a informatiky*)

Ing. Fischer Róbert, PhD., Ing. Krátky Vierošlav, PhD.,

Ing. Liptáková Beata, PhD., Ing. Maliar Tibor, PhD., Ing. Molnár Attila, PhD., Mgr. Škrinárová Zuzana, PhD. (*Fakulta chemickej a potravinárskej technológie*)

Ing. Iringová Agnesa, PhD., rod. Trnková, PhDr. Kvasnicová Magdaléna, PhD., rod. Kotulová, Ing. arch. Polomová Beata, PhD., Mgr. Šoltésová Danica, PhD., rod. Majzlíková (*Fakulta architektúry*)

Ing. Janák Gabriel, PhD. (*Materiálovotechnologická fakulta*)

MSc. Hassan Ahmed AbdAllah, PhD. (*Fakulta informatiky a informačných technológií*)

Srdečne blahoželáme!

Cena rektora STU

Podľa platného zákona o vysokých školách z roku 2002 doktorandské štúdium je najvyššie vysokoškolské vzdelávanie a doktorand má štatút študenta. Na základe tejto skutočnosti s účinnosťou od 1. júla 2003 bola agenda doktorandského štúdia preradená z oddelenia vedy na oddelenie vzdelávania Rektorátu STU.

Pri príprave a spracovávaní materiálov k doktorandskému štúdiu, v zmysle novej legislatívy, pripravili sme návrh oceňovať vynikajúcich absolventov doktorandského štúdia Cenou rektora STU. Štatút ceny schválila vedecká rada STU dňa 26. mája 2004 pod názvom Štatút Ceny rektora STU absolventovi doktorandského štúdia (uverejnený je na www stránke univerzity: www.stuba.sk/svk1/studium).

Podľa schváleného štatútu vymenoval rektor komisiu pre udelenie Ceny rektora STU absolventovi PhD. štúdia. Komisia na svojom zasadnutí dňa 11. mája 2004 navrhla v tajnom hlasovaní troch absolventov doktorandského štúdia – Mgr. Tatianu Rückschlossovú, PhD., zo SvF STU, Ing. Juraja Packu, PhD., z FEI STU, Ing. Roberta Fischera, PhD., z FCHPT STU na udelenie Ceny rektora STU

Rektor STU prof. Vladimír Bálež návrh komisie v plnom rozsahu akceptoval.

Zľava - prof. J. Kalužný, R. Fischer, T. Rückschlossová, rektor STU V. Bálež, J. Packa, predseda AS M. Žalman

Promócia absolventov doktorandského štúdia prebiehala dňa 17. mája 2004 v aule na Mýtnej ulici. Po skončení slávnostného odovzdania absolventských diplomov rektor osobne prijal uvedených absolventov a odovzdal im diplomy s finančným ocenením. Na stretnutí sa zúčastnili aj prorektor pre všetky stupne štúdia prof. Ján Kalužný a predseda AS STU prof. Milan Žalman. Prítomní v príjemnej atmosfére diskutovali o priebehu doktorandského štúdia, ich postrehoch a podnetoch, ako aj o plánoch do budúcnosti.

Stretnutie bolo pre obe strany nielen príjemné, ale aj osožné. Sme radi, že naše oddelenie vzdelávania prispelo k rozumnej veci, akou je cena rektora absolventom doktorandského štúdia.

Daniela Kráľovičová

vedúca oddelenia vzdelávania rektorátu STU

WERNER VON SIEMENS EXCELLENCE AWARD

Záver akademického roku je obdobím, v ktorom mnohé končí, ale aj začína. Je obdobím, keď sa na chvíľu zastavíme, ale nie na dlho. Pretože život je veľmi dynamický a nemožno zostať stáť. Čo je dobré treba zúročovať, resp. v tom pokračovať, prezentovať sa tým.

Spoločnosť SIEMENS v spolupráci so Slovenskou rektorskou konferenciou bude už po štvrtýkrát udeľovať ceny **Werner von Siemens Excellence Award**, ktorá má slúžiť na podporu výnimočných výkonov v oblasti vzdelávania a vedeckého výskumu, prezentácie dosiahnutých výsledkov študentov, doktorandov, prípadne spracovateľov výskumných prác.

Cena "Werner von Siemens Excellence Award" bude udeľovaná za vynikajúce výsledky vedecko-technickej práce v odboch, v ktorých pôsobí aj spoločnosť Siemens:

- výroba, prenos a rozvod energie,
- informačné a komunikačné produkty a siete,
- dopravná technika, zabezpečovacie a riadiace systémy pre dopravu,
- automatizačná technika a pohony, produkty, systémy a zariadenia pre automatizáciu výroby a procesov,
- priemyselné investičné zariadenia a celky, technika pre investičné celky, technické služby,
- technológie budov, služby v oblasti technologického vybavenia stavieb,
- výroba svetelných zdrojov,
- medicínska technika, prístroje a služby zdravotníckej techniky pre diagnostiku a terapiu,
- výskum a vývoj vo vzťahu k životnému prostrediu, vývoj materiálov, ekologické technológie,
- polovodičové elektromechanické a pasívne súčiastky, vývoj špičkovej technológie v oblasti mikroelektroniky.

Cenou "Werner von Siemens Excellence Award" môžu byť hodnotené aj práce z oblasti nových technológií, ktoré nachádzajú uplatnenie v uvedených odboroch a dosahujú vynikajúce výsledky.

Cena "Werner von Siemens Excellence Award" sa zriaďuje v kategóriách:

- A – za výskumnú prácu,
- B – štipendijná podpora študijného zahraničného pobytu na TU v Nemecku,
- C – za diplomovú a doktorandskú prácu.

Udelenie ceny a termíny:

Cena "Werner von Siemens Excellence Award" bola v Slovenskej republike založená v novembri 2000 pri príležitosti Dňa študentstva. V akademickom roku 2003/2004 bol vyhlásený 4. ročník.

Termín uzávierky prihlášok pre kategórie A (výskum) a C (diplomové a doktorandské práce): **31. 8. 2004**
Termín vyhodnotenia prihlásených prác: **15. 10. 2004**

Nasledujúce ročníky ceny „Werner von Siemens Excellence Award“ sú každoročne vyhlasované v druhom štvrtroku kalendárneho roka, keď sú stanovené aj podrobné podmienky a termín podania prihlášok pre daný rok.

Uchádzači:

Uchádzačmi o cenu "Werner von Siemens Excellence Award" môžu byť:

- študenti s ukončenými 6 semestrami vysokoškolského štúdia a vyprofilovanou predpokladanou témou svojej budúcej diplomovej práce,
- interní doktorandi,
- absolventi doktorandského štúdia (do 6 mesiacov po ukončení štúdia),
- jednotlivci alebo tím (veková hranica 40 rokov môže byť v prípade tímu presiahnutá len u jedného z členov tímu, spravidla vedúceho práce, vekový priemer členov riešiteľského tímu by nemal túto hranicu presiahnuť) pracujúci na výskumnom projekte príslušnej vysokej školy zastúpenej v SRK.

Výberová komisia:

Ceny "Werner von Siemens Excellence Award" sú udeľované na základe rozhodnutia výberovej komisie a slávnostne odovzdávané predsedom poroty a zástupcom firmy Siemens v štvrtom štvrtroku daného kalendárneho roka.

Výberová komisia tejto ceny je minimálne päťčlenná a pozostáva zo:

- zástupcu Ministerstva školstva SR, ktorého navrhuje minister,
- zástupcu Slovenskej rektorskej konferencie, ktorého navrhuje SRK z medzinárodne uznávaných, nezávislých odborníkov pre jednotlivé oblasti,
- zástupcov spoločností Siemens, s. r. o., Siemens Business Services, s. r. o., Siemens Program and System Engineering, s. r. o. a Siemens AG Nemecko, ktorých navrhuje vedenie spoločností,
- zástupcu iných nezávislých odborných spoločností, ktorého navrhuje generálny riaditeľ Siemens, s. r. o.

Prihlášky, v súlade s príslušnými vzormi a odporúčaniami (viď podmienky vyhlásenia), musia byť doručené najneskôr v kategórii A a C do 31. 8. 2004.

Daniela Kráľovičová
vedúca oddelenia vzdelávania rektorátu STU

V E D A A V Ý S K U M

Znalostná Európa 2020

Vízia univerzitného výskumu a inovácií

(Myšlienky, ktoré zazneli na medzinárodnej konferencii v belgickom Liége. Pokračovanie zo Spektra č. 9)

Je potrebné vytvoriť flexibilnejšie pravidlá pre univerzity, aby tieto mohli absorbovať súkromné finančné zdroje, aby mohli predávať svoje schopnosti.

Dôležité je vytvoriť „Science friendly environment“ – t. j. prostredie s minimálnou byrokraciou voči vedcom, minimom formulárov a pod.

(Noel Dempsey, minister pre vzdelávanie a vedu, Írsko)

Priority výskumu:

Excelencia (nestačí byť dobrý).

Komunikácia (s vedcami prostredníctvom publikácií vo vedeckých časopisoch, otvorený prístup k vyskúmaným dátam, informovanie verejnosti, aby lepšie chápala zmysel výskumných činností).

Kooperácia (spolupráca súkromných spoločností s výskumnými univerzitami).

(*Maria van der Hoeven, ministerka pre vzdelávanie, kultúru a vedu, Holandsko*)

Brain drain je dôsledkom nedostatočného investovania do výskumu.

(*Michel Rocard, predseda výboru pre kultúru, mládež, vzdelávanie, médiá a šport Európskeho parlamentu*)

Veda a technika, výskum a vývoj sa robí na univerzitách, ale rozhodujú o nich politici. Univerzity nie sú v politike prítomné. Nerobia a neovplyvňujú politiku dostatočne.

(*José Mariano Gago, president LIP, profesor IST-UTL, Portugalsko*)

Priemysel musí pochopiť, že vzdelávanie aj výskum je dlhodobý proces.

Je nevyhnutné, aby vlády nechali univerzity rásť.

„Governments: go away!“

(*Jean-Lou Chameau, riaditeľ Georgia Institute of Technology, USA*)

Európske univerzity musia lákať najväčšie talenty z celého sveta, ale aj z Európy, musia ich udržať. V priemete požiadaviek rozvoja Európy to znamená nárast o 700 000 vedcov a výskumníkov v nasledujúcom období.

Najdôležitejšie faktory :

- súťaživé prostredie,
- dostatočné finančné zdroje,
- otvoriť spoluprácu univerzít s praxou, firmami,
- uznanie dôležitosti vedy a techniky,
- pritiahnúť výskumné inštitúcie bližšie k univerzitám.

(*Peter Frankenberg, minister pre vedu, výskum, a jemné umenie, Baden-Württemberg, Nemecko*)

Charakteristika systému organizácie vedy:

- samoprofilácia rozvoja kariéry vedca,
- intelektuálna sloboda,
- prostredie bohaté na zdroje (resource rich environment) –
 - financie, ľudia, prístrojové a inštitucionálne vybavenie, knižnice...
- udržateľná infraštruktúra budovaná výskumnými grantami kryjúcimi celé náklady (nielen mzdy, alebo bežné bez miezd alebo bez investícií a pod.)

(*David Schinde, NSF - Národná grantová agentúra, USA*)

Intelektuálny kapitál – najlepší vedci si vyhľadávajú ďalších najlepších partnerov.

Súťažný systém „víťaz berie všetko“.

Z 50 najlepších univerzít na svete je 10 európskych, z toho 5 v UK, 2 vo Švajčiarsku a len 3 v EÚ.

Je absolútne nevyhnutné pre excelentné univerzity zabezpečiť extra finančné prostriedky na to, aby dokázali absorbovať financie tretích strán – súkromné zdroje!

Granty musia kryť všetky náklady.

Treba podporovať pozitívny vzťah k vede už od začiatku školskej dochádzky.

(*Howard Newby, Higher Education Funding Council for England, Anglicko*)

Univerzity sú:

- podfinancované viac ako 20 rokov,
- preplnené študentmi,
- prestresované (Overstressed) novými – ďalšími úlohami a funkciami, napr. inovácie, rozvoj regiónov...

Súťaž v rámci Európy neexistuje, ani o študentov, ani o výskum či financie, jediná súťaž je v oblasti prestíže.

Rektor už nie je reprezentantom akademicko-komunitnej komunity, rektor sa stáva strategickým manažérom, musí vypracovávať výskumný profil univerzity, musí stanoviť priority. Musí teda tlačiť na jednotlivých vedcov...

(*Peter Gaethgens: rektor Univerzity Berlín, Nemecko*)

Európsky parlament potrebuje dokument o výskume na univerzitách, bude vypracovaná Zelená kniha o univerzitnom výskume.

Univerzity musia mať vlastné finančné systémy aby mohli vzniknúť nové oblasti výskumu a poznania.

(*Cristina Gutierrez-Cortines, členka Európskeho parlamentu*)

Hlavný záver: novým poslaním univerzít sú inovácie, t. j. podpora transferu poznatkov do praxe. To má dopad aj na rozvoj regiónov. Ďalším záverom je potreba lepšieho finančného zabezpečenia na všetkých úrovniach, vytvorenie väčšej voľnosti pre univerzity ako v otázkach pravidiel (národné vlády), tak aj v otázkach priestoru (európsky priestor pre súťaž).

Detailné závery sa budú spracovávať v ďalšom období.

Oficiálne sa zverejnia na web stránke konferencie:

http://europa.eu.int/comm/research/conferences/2004/univ/index_en.html

*Robert Redhammer
prorektor pre vedu a výskum*

INFORMÁCIE ZO ZAHRANIČNÝCH CIEST

Osud Európy závisí od toho, ako vychováva svoju mládež

Poľská rektorská konferencia, Univerzita Márie Curie-Sklodowskej a Európska asociácia univerzít pripravili pri príležitosti rozšírenia Európskej únie o 10 nových členov kongres „Vysoké školstvo pre zjednotenú Európu“, na ktorom sa zúčastnil aj rektor STU Vladimír Bálež. Konala sa v Poľsku v Lubline 28. apríla – 1. mája. Prítomní prijali deklaráciu o postavení a poslaní univerzít v tejto zjednenej Európe. Naším čitateľom ju prinášame v plnom znení.

Deklarácia z Lublinu

1. Univerzity sú vzácnymi a trvajúcimi prvkami základov európskej kultúry. Víťazne vyšli z prevratov a nepokojov, ktoré formovali históriu Európy. Najbrilantnejšie umy

a najušfachtilejšie srdcia, ktoré zdieľali svoju múdrosť s obyvateľmi tohto sveta, boli vždy priťahované univerzitami. Dnes je univerzita – angažujúca sa v aplikácii nového kurikula a rozvoji nových kurzov, ktoré korešpondujú s potrebami trhu práce – opäť v strede dramatických zmien kvality života v Európe. Závazky k výskumnej úlohe a prenosu technológií robia z univerzity hlavného činiteľa v procese opísanom v Bolonskej deklarácii ako budovanie ekonomiky založenej na vedomostiach a informačnej spoločnosti.

- Avšak výskum a výučba nie sú jediné oblasti, v ktorých univerzita sleduje svoje poslanie. Univerzita je nepredstaviteľná bez svojej služby hodnotám, ktoré tvoria základ európskej kultúry. V chodbách univerzity sa stále ozývajú slová Jána Zamoyského, veľkého poľského štátnika 16. storočia, ktorý tvrdil, že „osud Res Publica bude závisieť od toho, ako vychová svoju mládež“. Dnes univerzita upravila toto tvrdenie nasledovne: „Osud Európy závisí od toho, ako vychováva svoju mládež“ a dodala: „Spôsob výchovy na druhej strane bude závisieť od kvality vzdelávacích inštitúcií“. Aby žila podľa týchto rozhodujúcich zásad, univerzita aktivuje všetky svoje zdroje k práci – v duchu solidarity s ostatnými inštitúciami – smerom k založeniu spoločného Európskeho vzdelávacieho priestoru. Takto prispieje k zlepšeniu hodnôt ležiacich pri základoch európskej občianskej spoločnosti.
- Žili sme, aby sme videli Európu rozširujúcu sa na východ, k časti svetadiela, ktorý po mnoho storočí prispieval k rôznorodosti a bohatosti európskeho dedičstva. Európsky priestor vysokého školstva dnes zahŕňa 40 krajín. Univerzity v Moskve, Petrohrade, Kaliningrade, Minsku, Kyjeve, Evove, Bukurešti a Sofii dopĺňajú svojou múdrosťou a skúsenosťou vedeckú a pedagogickú pokladnicu Európy. Pevne veríme, že všetky politické iniciatívy vítajúce otvorenie sa Európy budú doplnené vhodným rozšírením možností výmeny študentov a personálu. Taktiež veríme, že vládne autority vedomé si dôležitosť výskumu a vzdelávania zabezpečia takéto programy adekvátnymi financiami. Investovanie do vzdelania znamená investovanie do budovania bezpečnejšej a ľudskejšej budúcej Európy a celého sveta.
- Táto deklarácia je vyhlásená rektormi európskych univerzít v predvečer rozšírenia Európskej únie o 10 nových členov. Náš hlas sa taktiež ozýva z veľmi osobitého miesta, z Lublinu, kde pred 435 rokmi vznikla Poľská federácia dvoch štátov, federácia spájajúca Litvu a Poľsko, čin, ktorý predurčil to, čo sa deje dnes. Táto kontinuita európskej histórie vyjadrená touto historickou udalosťou bola zdôraznená pápežom Jánom Pavlom II., ktorý komentujúc kľukatý a dramatický chodník histórie tejto časti Európy povedal, že tento kurz viedol od jednej únie (Lublinská únia v 1569) k inej únii (Európska únia, do ktorej 10 nových členov vstupuje 1. 5. 2004). Nech sa tento pochod dejinami nezastaví v súčasnom štádiu; nech našej mládeži priniesie plnohodnotný život; nech našim národom priniesie mier a vzájomné porozumenie. Univerzity veria v Európu, v jej prosperujúcu budúcnosť a túžia byť hlásateľmi jej odvážnej a tvorivej premeny.

(Preklad: M. Čikešová)

Mária Stračinová
vedúca prevádzkového úseku

Váš úsek sa stará o bezproblémové zázemie potrebné pre prácu ostatných pracovísk Rektorátu STU. Čo konkrétne máte na starosti?

Do nášho úseku patria činnosti súvisiace s prevádzkou, ale nie je to len bežná údržba. Zahŕňa aj dopravné stredisko, oddelenie energetiky a revízií činností, referát bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a požiarnej ochrany, oddelenie prevádzky budovy na Laurinskej ulici. Patrí sem aj podateľňa a spisovňa a knižnica rektorátu, ktoré svojím zameraním možno do prevádzky až tak veľmi nepatria.

Máte s knižnicou nejaké problémy?

Dnes už nie. Pracovníčka, ktorá chod zabezpečuje je odborníčka s potrebným vzdelaním. Horšie to bolo na začiatku. Knihy, ktoré boli nakupované z univerzitných prostriedkov, boli roztrúsené po všetkých oddeleniach a vlastne sme ani presne nevedeli, čo kde je. Kedysi to patrilo pod Ústav marxizmu-leninizmu, neskôr čiastočne pod knižnicu Strojníckej fakulty, v knihách bol veľký chaos. Až keď nastúpila pani Oroszová urobila sa revízia, knihy sa zaradili do katalógov, zaevidovali, vyradili sa zbytočné exempláre. A to aj na celouniverzitných pracoviskách. Dnes je v knižnici rektorátu zaevidovaných viac ako 6000 exemplárov kníh, brožúr, zborníkov a pod., čo predstavuje hodnotu viac ako milión korún.

Prinieslo to niečo pozitívne?

Myslím si, že áno. Zredukovali sa počty niektorých titulov časopisov, objednávajú sa len konkrétne potrebné, napr. poradcovia pod-nikateľa, rôzne finančné predpisy, zákony a pod. Tam sa veľmi ušetrilo. Každý zamestnanec má do knižnice voľný prístup, keď niečo potrebuje môže si konkrétnu časť odkopírovať. Zriadená je malá študovňa a v poslednom čase sa stáva, že tam zavítajú aj študenti. Knižnicu beriem ako svoje dieťa.

Je príjemné počúvať, že niečo užitočné sa podarilo zrealizovať a možno povedať, že bez väčších problémov. Ale prevádzka takého veľkého areálu ako je Vazovova – Mýtna určite prináša aj problémy.

Máte pravdu, nie je ich málo. S bežnou údržbou nie sú problémy, ale keď tečie strecha je problém zohnať nejaké finančné prostriedky. Aj náklady na prevádzku sú veľmi vysoké.

A dalo by sa nájsť nejaké riešenie?

Bolo by dobré, keby sme mohli vymeniť okná. Zbytočne mrháme energiou, teplo nám uniká cez krivé a netesniace okná. Ďalej by bolo vhodné vyregulovať kúrenie. Je z čias, keď sa energiou ešte veľmi nešetrilo. Nemôžeme kúrenie regulovať, teda nemôžeme šetriť. Kotolňa má zastaralé technologické

zariadenia, čerpadlá sú poruchové. Pred pár rokmi bola síce urobená nová automatizácia, ale mne to pripadá ako keby dali na Trabantu karosériu z Mercedesu. Dnes je zastaralá, čídlá už „presluhujú“ a aj systém riadenia automatizácie cez počítač spred siedmich rokov už nevyhovuje. Technika pokročila ďalej. Je pripravená štúdiá na vylepšenie stávajúceho stavu – vychádza to na pol milióna. Ale kde na to zobrať. A okrem toho sa tu nedajú vyregulovať dobre stúpačky.

Ak by sa to podarilo vyriešiť, myslíte si, že by ste už nemali žiadne väčšie problémy?

Ani nie. Ďalším problémom je telefonovanie. Teraz sa tomu začína venovať pán prorektor Redhammer, treba vymeniť ústredňu za digitálnu a zabezpečiť prepojenie medzi fakultami. Na to, že sme technická univerzita, máme niektoré technické problémy strašne zanedbané. Asi pred dvomi rokmi som navrhovala, aby univerzita mala jednu centrálu a vzájomné hovory by boli klapkové.

Celý areál Vazovova – Mýtina zabezpečuje hospodárska spáva patriaca rektorátu?

Rektorát užíva asi 38 % z tohto areálu, ostatné majú v užívaní fakulty – Sjf, FEI, FA, SvF a celouniverzitné pracoviská. Po rekonštrukcii Mýtnej rektorátu patrí len aula a ostatné priestory si obhospodaruje Sjf. Katedre dizajnu FA boli pridelené priestory na Vazovovej a v „provizóriu“ v súvislosti s rekonštrukciou objektu Mýtina 28 – 32. Plánovanú údržbu a vylepšenia pracovísk si zabezpečujú fakulty, v prípade havárií a porúch máme nepísanú tichú dohodu, že pri opravách operatívne pomôže náš úsek.

A čo majú na starosti ostatné oddelenia?

Oddelenie dopravy zabezpečuje dopravu pre potreby Rektorátu STU a podľa požiadaviek aj pre ostatné zložky STU. Vozový park je však už zastaralý – opotrebovaný. Autobus má už 8 rokov, nákladné autá 10-13 rokov. Náklady na údržbu sú z roka na rok vyššie. Pokiaľ chceme vykonávať dopravu na STU vo vlastnej réžii, bolo by vhodné inovovať vozový park. Oddelenie prevádzky na Laurinskej zabezpečuje objekt, ktorý využívajú na základe zmluvy aj iné organizácie, a to Univerzita Komenského a Vysoká škola múzických umení, v prenájme predajňa MODUL. Z STU tam sídlia Katedra inžinierskej pedagogiky a psychológie MTF a Jazykové centrum STU. Na údržbu tejto budovy býva vyčlenených cca 50.000 Sk, čo je na bežnú údržbu málo. Na budove je potrebná rekonštrukcia strechy, balkónov, stúpačiek UK, únikového schodišťa a fasády. Na chod ostatných oddelení – oddelenia BOZP a OERČ nie sú potrebné veľké náklady, ale bolo by vhodné na týchto oddeleniach, a vlastne na celom prevádzkovom úseku, inovovať výpočtovú techniku, vzhľadom na to, že používame zväčša staršie PC presunuté z iných oddelení.

Chceli by ste niečo dodať na záver?

Možno to vyznie, že spomínam len boľavé miesta. Ale pravdou je, že prevádzka objektov R STU bez dostatočného finančného krytia je veľmi obťažná. Aj napriek tomu sa kolektív zamestnancov prevádzkového úseku snaží zabezpečiť bezproblémový chod všetkých pracovísk R STU. Bez ich snahy, ochoty a spolupatričnosti k našej univerzite by to nebolo možné. Za to im patrí nesmierna vďaka.

Za rozhovor ďakuje Viera Jančuškova.

Fakulta architektúry

Úspech v súťaži

V rámci informačnej časti projektu LOCOSOC (Low energy and low cost social housing for enlarged Europe – Nízkoenergetické a nízkonákladové sociálne bývanie pre rozšírenú Európu) bola zorganizovaná študentská súťaž, ktorej náplňou bol návrh nízkoenergetického a nízkonákladového sociálneho bývania. Išlo o bývanie pre nízko- a strednej príjmovej skupiny starších ľudí, pracujúce nízko- a strednej príjmovej mladé rodiny, štartujúce byty pre deti z detských domovov alebo bývanie pre viacdtné rodiny.

Ideou súťaže bolo zistiť ako sa študenti – budúci architekti pozerajú na danú problematiku.

Súťaž prebehla v Lotyšsku, Bulharsku, Českej republike a na Slovensku. Súťažné podmienky boli jednotné pre všetky krajiny. Na slovenskej časti sa zúčastnilo 8 prác z Fakulty architektúry STU a jedna zo Stavebnej fakulty STU. Víťazkou sa stala študentka 4. ročníka FA Diana Astrabová (vedúci práce Ing. arch. H. Pifko, PhD.) s dobre riešenou dispozíciou a súčasným architektonickým dizajnom.

Víťazka sa zúčastní v druhej polovici septembra na trojdňovej exkurzii do Holandska. Náplňou exkurzie bude sociálne bývanie a nízkoenergetické bytové objekty v Holandsku.

Retrospektíva seminára „Virtual Communication and IT in Education and Practice“

Pozná to väčšina z nás. Končí sa niekoľkoročná etapa vedeckovýskumnej práce a je žiaduce prezentovať jej výsledky na viacerých fórach, pred širšou odbornou verejnosťou. Plánujú sa seminára, prípadne konferencia s rozsiahlou organizačnou agendou. Niekedy sa však šťastnou zhodou priaznivých okolností a správnych rozhodnutí zrealizuje v pomerne krátkom čase také odbornoprezentatívne podujatie, ktoré svojou výpovednou silou doslova berie dych nielen účastníkom stretnutia, ale i jeho organizátorom.

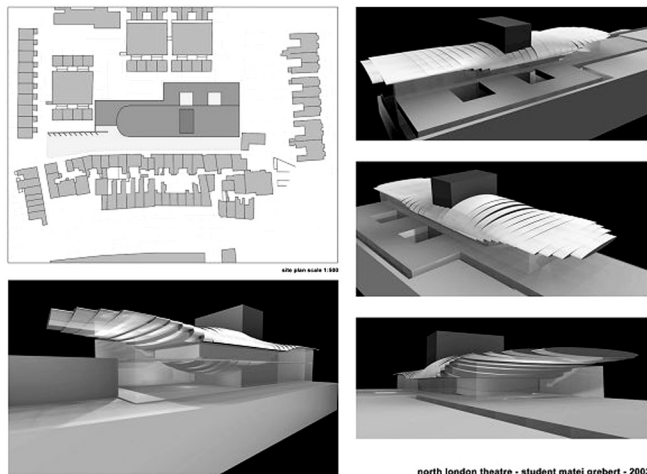
Medzi takéto podujatia môžeme zaradiť aj pracovný seminár, ktorý v rámci záverečnej fázy vedeckovýskumného projektu medzinárodnej vedecko-technickej spolupráce „Danube Docklands Zone“, organizoval Kabinet počítačovej tvorby a IT Ústavu dizajnu FA STU v Bratislave, pod záštitou dekana FA STU prof. Ing. arch. Petra Gála, PhD.

Cieľom seminára bolo jednak prezentovať výsledky vlastnej vedeckovýskumnej práce v rámci medzinárodnej spolupráce na študentských ateliéroch a jednak prizvať odborníkov z iných fakúlt a univerzít na Slovensku, ktorí sa zaoberajú podobnou problematikou, pričom často o tom ani nevedia. Názov seminára – „Virtual Communication and IT in Education and Practice“ pritom zjednocoval výskumné projekty odborníkov z rôznych vysokoškolských inštitúcií, od domácej Fakulty architektúry, cez Fakultu elektrotechniky a informatiky a Fakultu informatiky a informačných technológií STU, Matematicko-fyzikálnu fakultu UK až po Univerzitu Piérre

Mendes v Grenobli, s ktorou sa v závere podarilo nadviazať aktívne videokonferenčné stretnutie.

Program seminára otvorila a účastníkov privítala prodekan FA STU doc. Ing. arch. Ľubica Vítková, PhD.

Úvodnou prezentáciou organizátori podujatia a riešitelia vedeckovýskumného projektu Ing. arch. Igor Koščo, PhD., a Ing. arch. Viera Joklová ukázali možnosti a praktické skúsenosti z realizácie nadnárodnej univerzitnej spolupráce pri riešení spoločnej témy v rámci študentských ateliérových projektov, založenej najmä na Internetom sprístupnených databázach podkladov, fotografických materiálov, požiadaviek riešenia územia stanovených bratislavskou samosprávou a v neposlednom rade aj výsledných študentských prác. Praktickou ukážkou prezentoval poslucháč FA Bc. Matej Grébert pedagogickú spoluprácu zúčastnených univerzít. Matej Grébert po skončení Socrates/Erasmus mobility na Univerzite v Lutone v Anglicku neprerušil kontakty s anglickými pedagógmi a konzultoval ateliérové zadanie s nimi aj naďalej diaľkovou formou. Vlastné návrhy malého divadla v Londýne zasielal mailom do Lutonu, kde k nemu anglickí pedagógovia naškicovali svoje pripomienky a zaslali naspäť. Projekt bol úspešne ukončený na Univerzite v Lutone a obhájený na Fakulte architektúry v Bratislave ako záverečný bakalársky projekt.

M. Grébert: *New London Theatre*, ved. AT: doc. Ing. arch. akad. arch. I. Gürtler, PhD., MBa Arch. J. Geraint, Ch. Cross

S ďalším zaujímavým vstupom k úspešnému priebehu podujatia prispel doc. Ing. Martin Šperka, PhD., z Fakulty informatiky a informačných technológií STU, ktorý prezentoval semestrálne, diplomové, resp. doktorandské študentské projekty z oblasti virtuálnej reality a multimédií, riešiace veľmi rôznorodé problémy. Od virtuálneho vizualizovaného modelu informačného systému na FEI, v ktorom sa účastník mohol prechádzať po chodbách a vstupovať do miestností, cez model virtuálnej prechádzky bratislavskými ulicami, vytvorený vyťahnutím pôdorysných podkladov a namapovaním oskenovaných fotografií na zodpovedajúce budovy, po virtuálnu prezentáciu modelu pôvodnej synagógy na reálnom umiestnení v priestore. Upúťali aj ďalšie študentské práce riešiace napríklad virtuálnu galériu ako model, do ktorého si vystavujúci autor sám môže optimálne rozmiestniť svoje diela, ale napríklad aj informačný model prezentácie lyžiarskeho strediska, simulácia ľudských postáv a výrazov tváre, až po nám vzdialenejšie témy chemických štruktúr, či stereo endoskopie.

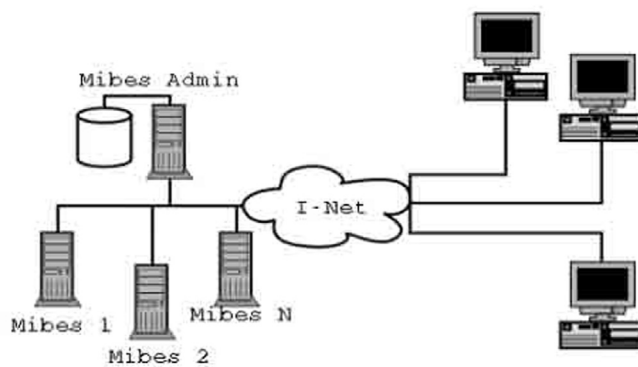

Virtuálne bratislavské ulice

Informačný vizualizovaný model FEI STU

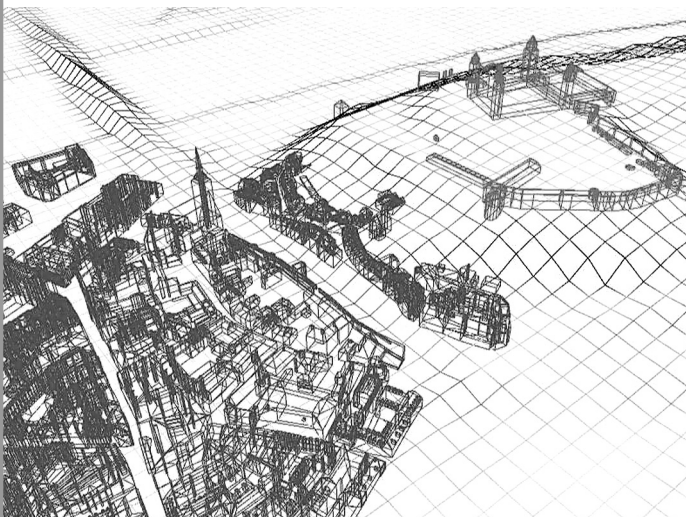
Vystúpenie Ing. Pavla Bistáka z Lokálneho strediska diaľaného vzdelávania FEI STU, napriek obmedzeným časovým možnostiam jednotlivých seminárových vystúpení, podalo ucelený prehľad elektronických výučbových prostredí s charakteristikou ich využiteľnosti, dostupnosti a systémových nárokov. Takisto bol predvedený systém MIBES, ktorý sa ako samostatné elektronické vzdelávacie prostredie vyvíja priamo na Fakulte elektrotechniky a informatiky STU.

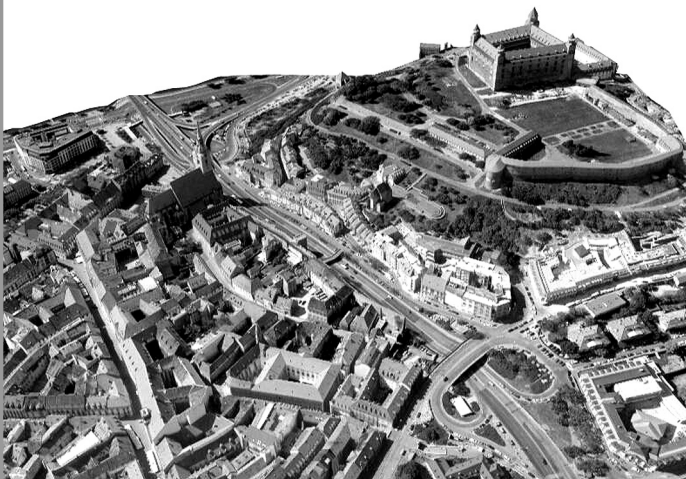
system MIBES

Vystúpenia odborných účastníkov seminára ďalej gradovali v prezentácii doc. RNDr. Milana Ftáčnika, PhD., z Matematicko-fyzikálnej fakulty Univerzity Komenského o vytváraní modelu virtuálnej Bratislavy a všeobecných zásadách tvorby a následnom využití digitálneho modelu mesta. Priestorový model definoval ako moderný nástroj na plánovanie, simuláciu a zobrazenie štruktúr v rozvinutých urbanistic-

kých oblastiach, s rôznorodými možnosťami využitia, napríklad v územnom plánovaní a manažmente, dokumentácii kultúrno-historických pamiatok, dopravných a informačných systémoch, virtuálnej turistike a propagácii mesta, v simulovaní napríklad povodňových situácií alebo svetelných podmienok a takisto v navigačných a záchranných systémoch. Vstupné údaje pre takto vytvárané 3D mestské virtuálne modely sú samozrejme rozsiahle a práčne, preto sa tím tvorcov virtuálnej Bratislavy zamerlal najmä na odskúšanie všetkých fáz tvorby virtuálneho modelu v menších detailnejších častiach akými sú Staré mesto, hradný kopec a Podhradie. Vstupnými údajmi sú letecké snímky, katastrálne údaje, digitálny model terénu a terestriálne snímky, ktoré následne tvoria fasády 3D budov. V grafickej ukážke ponúkame výňatok z prezentácie.

Drôtený model

Finálny model

Kolega a spolupracovník docenta Ftáčnika RNDr. Andrej Ferko, PhD., vo svojom následnom vystúpení o problematike prezentácie bratislavského kultúrneho dedičstva poukazoval na možnosti rozšírenia užívateľského rozhrania počítač – človek formou verbálnou, zahrňujúcou zakomponovanie príbehu, scenára, histórie o konkrétnej pamiatke, ako aj formou neverbálnou, napríklad mimikou sprevádzajúceho asistenta – avatari. Zároveň predstavil rozsiahlu výskumnú aktivitu na Univerzite Komenského, ktorej tím v rámci mnohých domácich i európskych grantov na princípe vytvárania 3D virtuál-

ných modelov prispieva k riešeniu dokumentácie a prezentácie svetového kultúrneho dedičstva v strednej Európe.

Ďalšou zaujímavou prezentáciou z domácej dielne bolo vystúpenie doc. akad. soch. Petra Paliatku a doktoranda Ing. Tomáša Nagya z Ústavu dizajnu FA STU, informujúcich o medzinárodnom projekte, ktorý simuloval budúci vývoj služieb typu „unified messaging“ z pohľadu užívateľa. „Unified messaging“ –

alebo zjednotená správa odkazov – poskytuje jednotný prístup ku všetkým trom typom odkazov – hlasových, faxových i mailových, a to z hociktorého komunikačného prostredia ako napr. telefón, PC, Internet a pod. V rámci medzinárodného projektu študenti priemyselného dizajnu na Purdue University v USA a študenti zamerania dizajn virtuálnej komunikácie a multimédií na FA STU v Bratislave spolupracovali prostredníctvom Internetu na návrhu mobilných zariadení a grafického rozhrania pre prístup k správam.

Záverečnou bodkou podujatia bolo vydarené videokonferenčné spojenie s profesorom Janom Tucnym z Univerzity Pierre Mendesa v Grenobli, ktorý, keďže je českého pôvodu, mohol našim účastníkom seminára zrozumiteľne podať obsahlu informáciu o možnostiach a spôsoboch využitia videokonferenčného vybavenia na UPMF v Grenobli v pedagogickom a vedeckovýskumnom procese, ako aj zodpovedať na aktuálne

položené otázky z občerstva. Napríklad o tom, či Grenoble má, alebo pripravuje 3D virtuálny model mesta. Odpoveď bola záporná, pretože existujú len panoramatické snímky mestskej situácie.

Prof. Jan Tucny na obr. v strede, vpravo dole Ing. arch. I. Koščo, PhD.

Záverom by sme chceli poďakovať všetkým aktívnym účastníkom seminára za naozaj zaujímavý zážitok, s tým, že našim cieľom je v zimnom semestri zopakovať podobné stretnutie, na rozsiahlejšom prezentačnom fóre.

Viera Joklová
Ústav dizajnu FA STU

NEPREHLIADNITE!

Výročnú správu o činnosti STU za rok 2003
a Aktualizáciu dlhodobého zámeru
rozvoja STU na rok 2004
nájdete na www.stuba.sk

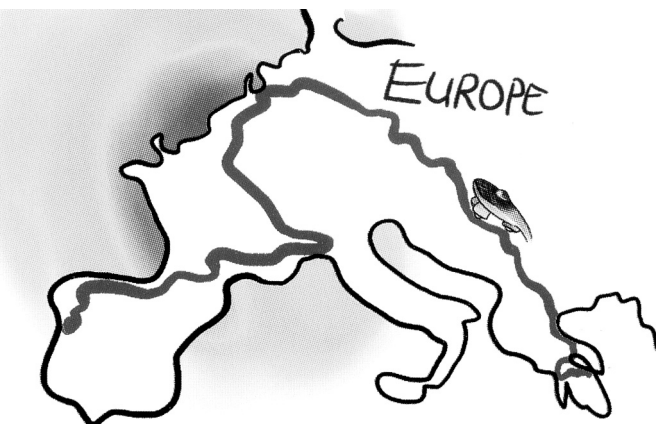
Solárne auto v Bratislave

Solárne auto Nuna 2 (zostrojené na univerzite v Delfte v Holandsku), ktoré zvíťazilo na pretekoch World Solar Challenge v Austrálii v roku 2003 sa koncom mája a začiatkom júna so svojou posádkou vydalo na 6500 km dlhú cestu krajinami Európy v rámci európskeho turné Adiante 2004. Trasa Adiante 2004 viedla 15 krajinami: Gréckom, Macedónskom, Srbskom, Maďarskom, Slovenskom, Rakúskom, Českou republikou, Nemeckom, Holandskom,

Belgickom, Francúzskom, Švajčiarskom, Talianskom, Španielskom, Portugalskom. Okrem myšlienky udržateľnosti má Adiante aj zjednocujúcu dimenziu.

Bratislavčania mali možnosť vidieť solárne auto Nuna 2 prvého júna v Petr-žalke pred základnou školou na Tupolevovej ul.

(O pretekoch solárnych automobilov sme v Spektre už písali vďaka Ing. Ružinskému z FEI, ktorý sa na nich pravidelne zúčastňuje.)

Materiálovo- technologická fakulta

Študentská vedecká konferencia na MTF

Na Materiálovotechnologickej fakulte STU v Trnave má študentská vedecká a odborná činnosť (ŠVOČ) dlhoročnú tradíciu. ŠVOČ podnecuje predovšetkým vynikajúcich študentov, ktorí sa aktívne zapájajú do výskumu na našej fakulte, čo prispieva k rastu ich odbornej úrovne v danej vedeckej oblasti. Je to príležitosť, ako využiť a formovať svoj odborný záujem, rozvíjať talent a tvorivé myslenie. Zároveň umožňuje zúžitkovať získané poznatky a skúsenosti pri ďalšom štúdiu, písaní a obhajobe bakalárskej, či diplomovej práce, pre niektorých je to aj prvý štart do vedeckej práce vo forme neskoršieho doktorandského štúdia. Aj v tomto roku sa organizovala táto činnosť postupne na jednotlivých katedrách a nakoniec vyvrcholila vo fakultnom kole ŠTUDENTSKEJ VEDECKEJ KONFERENCIE MTF 2004. Fakultné kolo sa uskutočnilo 22. apríla 2004. Záujem o túto činnosť, ale aj kvalita prác našich študentov postupne rastie. V tomto roku sa v 13 sekciách

predstavilo 128 študentov z dennej formy bakalárskeho a inžinierskeho štúdia, ktorí prezentovali spolu 114 prác.

Zaujímavosťou bol veľký počet účastníkov najmä v dvoch sekciách: Nemecký jazyk a Enviromentálne a bezpečnostné inžinierstvo, kde sa zúčastnilo 19, resp. 18 študentov. Študenti preukázali veľmi dobré prezentačné schopnosti, čím ešte umocnili kvalitu svojich prác. Prezentované práce mali aktuálny obsah a viaceré preukázali, že autori venovali ich vypracovaniu veľa času.

Úroveň príspevkov posudzovali odborné komisie zložené z pedagogických a výskumných pracovníkov z radov profesorov a docentov na našej fakulte, ale i z iných pracovísk.

Vyslovujem poďakovanie všetkým zúčastneným študentom, organizačným vedúcim jednotlivých sekcií, školiteľom, členom hodnotiacich komisií i všetkým, ktorí sa podieľali na zabezpečení ŠVK.

Bolo udelených 13 prvých, 13 druhých a 14 tretích miest. Tieto najlepšie práce boli ocenené diplomom dekana MTF STU a finančnou odmenou. Víťazné práce boli navrhnuté na udelenie prémie Literárneho fondu SROV.

*Róbert Riedlmajer
predseda komisie ŠVOČ na MTF*

Strojnícka fakulta

Jedinečný úspech študenta Strojníckej fakulty STU v Bratislave

V období rýchleho rastu niektorých odvetví slovenského priemyslu narastajú aj nároky na ľudské zdroje. Investície do vzdelania prinášajú primeraný nárast produktivity v priemysle. Školy sú dnes veľmi „sledované“ ako sa vysporiadajú so zvládnutím dostatočnej ponuky absolventov pripravených pre rozvinuté technológie v domácich i zahraničných spoločnostiach. Najlepšie to môžeme vidieť v automobilovom priemysle Slovenska, ktorý spolu so spoločnosťami v donedávna príbuzných odvetviach potrebuje veľmi rýchlo plniť doteraz nevídané úlohy. Úspešný vstup VW na Slovensko a schopnosti zvládnuť náročnú výrobu generáciami inžinierov a technikov v predchádzajúcich rokoch prebudili záujem ďalších. V strednej Európe okolo roku 2008, po dostavaní ďalších investícií v okolí Trnavy a Žiliny, vyrastie výroba automobilov s najväčšou hustotou produkcie na 1000 obyvateľov vo svetovom meradle. K tomu budú prispievať aj tí, ktorí sú dnes ešte v posluchárňach STU.

Profil úspešného študenta SjF STU v Bratislave

Štefan Sloboda sa narodil i študuje v Bratislave. V roku 1998 absolvoval Gymnázium na Hubeného ul. a súčasne získal aj diplom Goetheho inštitútu z nemeckého jazyka. Od roku 1998 študuje na Strojníckej fakulte v Bratislave. Aktívnemu záujmu o automobily podriadiť výber študijného odboru – dopravná technika i zamerania – spaľovacie motory.

V akademickom roku 2001/2002 prerušil štúdium s cieľom získať prax v zahraničí. Z viacerých ponúk akceptoval ponuku 6-mesačnej práce vo vývoji a výskume podniku Volkswagen AG Wolfsburg (EZMM). V tímovej práci sa zúčastnil na projekte skúmania nového motora FSI koncernu VW. Od akademického roka 2002/2003 pokračuje v štúdiu na SjF STU. V roku 2003 mu bol v Nemecku spracovaný návrh na vstrekovací ventil motora FSI, patentovaný nemeckým patentovým úradom. V júni 2003 ako člen SAITS (Spolok automobilových inžinierov Slovenska, od r.1994 členská organizácia FISITA a jej európskej časti EAEC) už reprezentoval Slovensko účasťou na Európskom automobilovom kongrese EAEC v Paríži.

Účasť na svetovom kongrese

V máji 2004 bol Š. Sloboda v rámci programu FISITA „Travelling Fellowship & Student Congress“ na 10-dňovom pobyte v Španielsku, kde sa konal aj Kongres svetovej federácie automobilových inžinierov FISITA za účasti viac ako 1200 delegátov. SAITS ho odporučila vystúpiť s príspevkom na študentskom kongrese.

Týždeň exkurzií a spoločenského programu 28 študentov z 25 krajín pokračoval programom v študentskom kongrese FISITA s účasťou 77 študentov z 28 krajín sveta všetkých kontinentov produkujúcich automobily. V tvrdej konkurencii 48 prác vybrala medzinárodná jury na hlavné rokovanie kongresu 10 príspevkov na ústnu prezentáciu a 18 na prezentáciu vo forme posterov. Oficiálne výsledky ocenených boli vyhlásené v záverečnom plenárnom programe celého kongresu za účasti približne 500 delegátov. Spolu so šiestimi ocenenými z kongresu FISITA (viac ako 500 prednášok), boli ocenení traja študenti cenou „Student Congress Best Paper Award“, ktoré udeľuje FISITA na návrh medzinárodnej jury v poradí:

3. miesto Matej Vesenjok (Slovinsko)
2. miesto Stefaan Vestraeden (Belgicko)
1. miesto Štefan SLOBODA (Slovensko)

Téma: „Optical Diagnostic: on FSI Transparent Engine“.

Je to veľký úspech člena študentskej obce SjF STU. Š. Sloboda počas práce na projekte v Nemecku zvládol aplikáciu najnovšej experimentálnej techniky a prezentoval rozsiahle poznatky

v danom odbore. Je schopný komunikovať v dvoch cudzích jazykoch, pracovať v multinárodnom tíme, čo primerane oceňovali aj prítomní delegáti FISITY pri početných blahoželaniach.

Od roku 1994 sa na každom podujatí FISITY prezentujú prostredníctvom SAITS aj študenti a doktorandi zo Slovenska. Úspech Š. Slobodu je však doteraz najväčší. Je to súčasne aj úspech práce a reprezentácie Spolku automobilových inžinierov Slovenska.

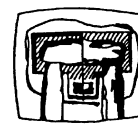
Štefan Sloboda končí v júni tohto roku štúdium štátnou skúškou a obhajobou diplomovej práce na Katedre automobilov, lodí a spaľovacích motorov. Prajeme mu veľa úspechov v jeho profesionálnej kariére a osobnom živote.

Ján Lešinský

*Katedra automobilov, lodí a spaľovacích motorov
predseda SAITS, člen Rady FISITA*

Poznámka: FISITA je federáciou národných organizácií automobilových inžinierov a technikov z 37 štátov sveta. Každé dva roky od založenia v roku 1948 je kongres najväčším jej podujatím. Má významné zastúpenie v svetových a kontinentálnych orgánoch za technikov automobilovej oblasti. Medzi zakladajúcimi organizáciami bola aj československá VTS, od roku 1994 je za Slovensko nástupníckou organizáciou SAITS. Viacej informácií na www.saits.sjf.stuba.sk

Stavebná fakulta

Postgraduálny kurz „Aeroelasticita a seizmicita“

V dňoch 24. – 26. mája 2004 sa v priestoroch romanticky upraveného barokového kaštieľa v Kočovciach pod patronátom Stavebnej fakulty a Slovenskej komory stavebných inžinierov konal už 4. ročník postgraduálneho kurzu „Aeroelasticita a seizmicita“ s výkladom k normám STN, DIN, ASCE, FEMA 302 a Eurokódu pre oblasť overovania aeroelastickej a seizmickej odolnosti stavebných konštrukcií a s prezentáciou aktuálnych problémov v stavebnej praxi. Postgraduálny kurz absolvovalo 24 stavebných inžinierov – statikov. Na prednáškach sa podieľali poprední odborníci prof. E. Juhásová – ÚSTARCH SAV v Bratislave, doc. V. Krištofovič – SvF TU v Košiciach, doc. J. Slašťan – TSÚS v Bratislave a prof. J. Ravinger, doc. P. Marton, doc. J. Sokol, doc. O. Hubová, doc. J. Králik, Ing. T. Javorek – Stavebná fakulta STU v Bratislave. Prednášky boli orientované na praktické aplikácie Eurokódu 8 a národných aplikačných dokumentov na riešenie odolnosti stavebných konštrukcií na statické a dynamické namáhanie od vetra, zemetrasenia a od technickej seizmicity. Boli prezentované požiadavky a odporúčania noriem, a to nielen pre výpočtové metódy, ale aj pre konštrukčné zásady pre železobetónové,

murované, oceľové a drevené seizmicky odolné nosné systémy. Na porovnaní zjednodušených výpočtových metód a podrobných dynamických analýz na báze MKP boli demonštrované možné riziká, ako aj obmedzenia v aplikácii jednoduchých metód na riešenie zložitých priestorových konštrukčných sústav. V rámci bloku prednášok z technickej seizmicity sa poslucháči kurzu oboznámili nielen s definovaním dynamického zaťaženia od účinkov dopravy, priemyselnej činnosti, explózií, prepádov poddolovaných území, ale aj kritériami posudzovania týchto vplyvov na človeka, stavebnú konštrukciu a technológiu. Predviedli sa jednoduché zásady a metódy návrhu efektívnych systémov tmičov a bariér ako ochrany pred nepriaznivými vplyvmi vibrácií od dopravy. Na riešení seizmickej odolnosti konkrétnych objektov (Budova NBS, Polus, Globtel, Letisková veža v Bratislave, most Košická, Gabčíkovo, objekty Jadrových elektrární,...) sa názorne prezentovalo použitie nových výpočtových a experimentálnych metód. Na príklade projektu zhodnotenia pravdepodobných rizík v prípade seizmickej udalosti v oblasti historických centier významných miest v Nemecku sa názorne poukázalo na efektívne uplatnenie metód experimentálnej modálnej analýzy v praxi.

V rámci voľného času vystúpili zástupcovia firmy ALLMEDIA, ktorá sa dostala na popredné miesto v objeme výroby v danej oblasti v Nemecku. Zástupcovia firmy prezentovali kotevné prvky a efektívny software pre ich návrh a posúdenie. Ing. Šimonovič prezentoval program „CONCRETE“ a jeho možnosti pri dimenzovaní železobetónových konštrukcií na ohyb, šmyk a vzper podľa požiadaviek STN a Eurokódov, ako aj posudzovanie základových konštrukcií a možností jeho prepojenia na iné statické programy, tabuľkový procesor, grafickú a digitálnu interpretáciu výsledkov v interaktívnom aj dávkovom režime. Postgraduálny kurz bol účastníkmi hodnotený veľmi vysoko po stránke odbornej i po stránke spoločenskej a mnohí vyjadrili nádej na stretnutie v Kočovciach po roku.

Juraj Králik
vedúci Katedry stavebnej mechaniky

Kompatibilita dopravnej infraštruktúry

Snaha krajín po vzájomnom porozumení a produktívnej spolupráci je ťažiskovou osnou integračného procesu v európskom priestore, ktorého súčasťou sa na začiatku mája 2004 stalo aj Slovensko. Nevyhnutnou podmienkou pre efektívnu spoluprácu v spoločnom priestore je okrem flexibilnej výmeny informácií aj voľný pohyb osôb a tovarov, ktorý môže zabezpečiť len kvalitná dopravná infraštruktúra.

Táto problematika bola náplňou 9. medzinárodnej vedeckej konferencie MOBILITA '04, ktorá sa uskutočnila v dňoch 6. a 7. mája 2004 pod mottom „Spoločnou cestou“ na pôde Stavebnej fakulty STU v Bratislave [1], bezprostredne po vstupe Slovenska do Európskej únie. Konferencia sa uskutočňuje v pravidelných 3-ročných intervaloch a zúčastňujú sa na nej významní zahraniční a domáci odborníci z oblasti plánovania, výstavby, prevádzky, údržby a rekonštrukcie dopravnej infraštruktúry a dopravného staviteľstva. Hlavným cieľom konferencie je poskytovať priestor na prezentáciu príspevkov a vzájomnú výmenu najnovších vedeckých a výskumných poznatkov a vytvárať tak podmienky pre bližšie a intenzívne kontakty medzi odborníkmi z partnerských inštitúcií v uvedenej oblasti.

Náplň a organizácia konferencie

Konferencia MOBILITA '04 sa konala pod záštitou Stálej medzinárodnej spoločnosti pre svetové cestné kongresy WRA/PIARC, Fóra pre výskum v doprave juhovýchodnej Európy SETREF a Slovenskej cestnej spoločnosti SCS. Za dlhé obdobie svojej existencie sa konferencia MOBILITA stala súčasťou regionálnych, národných i medzinárodných aktivít, z ktorých najvýznamnejším podujatím bol XXII. svetový cestný kongres, ktorý sa uskutočnil v roku 2003 v Durbane v Južnej Afrike, ale aj nadchádzajúci X. svetový kongres o výskume v doprave, ktorý sa uskutoční začiatkom júla tohto roku v Istanbule v Turecku. Na príprave a organizácii týchto významných vedeckých podujatí sa podieľali aj organizátori konferencie MOBILITA '04, kde prispeli recenziami článkov, spracovaním a predložením národnej správy či príspevkov, v ktorých poskytli informácie o najnovších poznatkoch a výsledkoch výskumu v dotknutej oblasti.

Slovenská technická univerzita v Bratislave
Stavebná fakulta
Katedra dopravných stavieb

STU
SETREF
PIARC

9. Medzinárodná vedecká konferencia

MOBILITA '04

„...SPOLOČNOU CESTOU...“

6. - 7. mája, 2004
v Bratislave

Problematika tohtoročnej konferencie MOBILITA '04 bola zameraná predovšetkým na otázky únosnej mobility a udržateľnej dopravnej infraštruktúry, ako základného predpokladu pre zabezpečenie nárokov osobnej a nákladnej dopravy v postupnom procese ďalšieho rozširovania Európskej únie. V súčasnej Európe postupne zanikajú hraničné bariéry medzi jed-

notlivými krajinami, a preto pre kvalitné zabezpečenie ďalšieho rozvoja vzájomných vzťahov je nevyhnutná integrácia a kompatibilita dopravnej infraštruktúry jednotlivých druhov

dopravy nielen na úrovni jednotlivých miest a regiónov, ale predovšetkým z hľadiska regionálnych a kontinentálnych vzťahov medzi európskymi krajinami. Z tohoto pohľadu boli prípravným výborom navrhnuté a vedeckým výborom konferencie stanovené aj tri hlavné tematické okruhy:

- Kompatibilita mestskej, regionálnej a cezhraničnej dopravnej infraštruktúry v integračnom procese,
- Udržateľná doprava a dopravná infraštruktúra v sídlach,
- Nové výzvy a trendy vo vzdelávaní o dopravnej infraštruktúre.

Témy konferencie pokrývali oblasť vedeckovýskumnej, odbornej a pedagogickej práce, na ktoré je zamerané usporiadateľské pracovisko – Katedra dopravných stavieb Stavebnej fakulty STU Bratislava, kde sa v ostatnom období spracovalo niekoľko európskych projektov v rámci programov TEMPUS a v rámci 4., resp. 5. rámcového výskumu EÚ, ako napr. TEMPUS EDIPAM, TREP, TIGER a DR TIGER, resp. LEDA, COMPASS, PORTAL a tiež v súčasnosti spracovávaný projekt ECOCITY.

V spolupráci s mnohými európskymi univerzitami, vysokými školami či vedeckovýskumnými a odbornými inštitúciami sa vytvorili priaznivé podmienky pre široký okruh činností katedry na báze intenzívnych pracovných a v mnohých prípadoch aj priateľských vzťahov medzi partnermi a partnerskými inštitúciami, čo značne uľahčilo výmenu poznatkov a upevnilo vzájomné kontakty, ktoré dodnes prinášajú užitočné výsledky.

Hybnou silou na vytváranie pozitívneho prostredia pre vedeckovýskumnú a pedagogickú prácu formou stálej konferencie MOBILITA bola vízia synergického stredoeurópskeho regiónu spolupráce, v ktorom sa môže zhodnotiť obrovský potenciál kultúrnych, spoločenských, hospodárskych a ľudských zdrojov vytvorených na území stredného Podunajska. Tento motív bol aj námetom pre nadväznú odbornú exkurziu, ktorá sa uskutočnila na záver konferencie na území Bratislavy a Burgenlandu v Rakúsku.

Priebeh konferencie

Na konferencii sa zúčastnilo viac ako 120 účastníkov z 20 krajín Európy a Ázie, ktorým bolo prezentovaných 75 príspevkov. Na slávnostnom otvorení sa účastníkom konferencie prihovoril dekan Stavebnej fakulty prof. Dušan Petráš, ktorý poukázal na vývoj a možnosti rozvoja fakulty v nových podmienkach. Významom vzťahov nielen v území prostredníctvom pojmu „cesta“ sa v svojom príhovore zaoberal prorektor STU prof. Robert Špaček, ktorý sa prítomným prihovoril slovami:

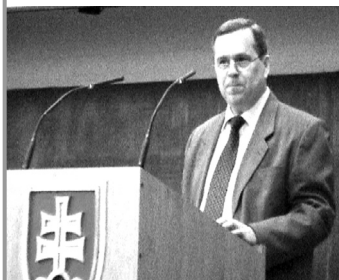
Je mi ťou, že v zastúpení pána rektora STU v Bratislave prof. Ing. Vladimíra Báleša, DrSc., sa môžem pridať k tým, ktorí otvárajú túto medzinárodnú vedeckú konferenciu. Konferencia má na jednej strane nepochybne vecný, vedecký obsah, na strane druhej má hlboký symbolický význam. Ľudia v priebehu vývoja zistili, že pre svoju individuálnu aj sociálnu existenciu musia byť v pohybe. Pokiaľ bola k dispozícii len vlastná metabolická energia, stačili chodníky, keď

sme si začali podrobovať iné zdroje a formy energie, začali vznikať cesty.

To, čo dnes nazývame cestami, má však svoj pôvod dávno pred človekom, pred vznikom ľudstva. Trajektórie organizmov, cesty zvierat k vode vytvorili línie, ktoré sa človek naučil sledovať, prerušovať, všemožne využívať.

Napokon išlo o aktívne nachádzanie spojnic medzi dôležitými miestami. Dodnes žije hodvábna cesta, jantárová cesta, Via Appia je globálne identifikovateľný pojem.

Cesty sa stali symbolmi prijatými vo všetkých jazykoch. Máme cesty za poznaním, treba ísť vlastnou cestou, Frank Sinatra nám dodnes spieva o svojej ceste životom.

Cestám je vôbec venovaných prekvapivo veľa piesní.

Chodíme po viac, alebo menej vyšliapaných cestách, ktoré nám pripravujú rodičia a iní čo nás majú radi, pochybné je pohybovať sa po bočných cestách, v snahe obchádzať priame riešenie.

Pustiť sa po nevyšliapanej ceste je symbolom a zdrojom zásluh. Hovoríme, že táto cesta k cieľu nevedie, cesta do pekla je vydláždená dobrými úmyslami, všetky cesty vedú do Ríma..., niet inej cesty.

Snažíme sa hľadať cestu za horizont, na druhý koniec dúhy.

Hovorí sa tiež, že kde je vôľa, tam je aj cesta, iní keď vidia dobrú cestu, zmobilizujú vôľu a vydajú sa po nej.

Známy teoretik urbanizmu Kevin Lynch charakterizuje prostredie pomocou kategórií oblasť, hranica, ohnisko, línia.

Najcharakteristickejšími cestami sú zrejme pôvodné línie, často prebiehajú aj po hraniciach vymedzujúcich alebo oddelujúcich oblasti.

Cesta ako všeobecný fenomén sa v spojení s pojmom doprava vetví do technicky a technologicky viazaných systémov, od prirodzených riek až po sofistikované železnice. Máme potom cesty popri riekach, terénnych zlomoch, v údoliach.

Jednou z charakteristík súčasnej rozšírenej Európy je, že to nie je konečná stanica, ale cesta. Cesta k prosperite sprevádzaná uznávaním spoločných hodnôt.

V súčasnom kontexte často počúvame, že Európa končí tam, kde končia diaľnice.

Cesty tvoria cievnu a nervovú sieť území, regiónov, štátov.

Vyspelosť regiónov, vyrovnávanie disparít je založené na fungujúcom systéme komunikácií.

S cestami sú spojené skvelé inžinierske diela. Cesty v spojení s mostami, tunelmi a inými artefaktmi tvoria súčasť obrazu kultúrnej krajiny.

Takže vydajme sa spoločnou cestou cez všetky témy a príspevky tejto konferencie. V mene rektora STU vám želám, aby táto cesta bola hladká a aby ste na konci vedeli identifikovať jej cieľ a zmysel.

Predseda bratislavského samosprávneho kraja Ľubo Roman privítal možnosť využiť prezentované nové poznatky pri riešení dopravnej infraštruktúry bratislavského regiónu v nadväznosti na cezhraničné prepojenie susedných krajín a hlavného mesta Bratislavy a jeho okolia. Prof. George Giannopoulos z Aristotelovej univerzity v Solúne a prezident SERTREFu nám zagrataloval k úspešnému vstupu do EÚ, pričom v tejto súvislosti pripomenul spätosť jeho krajiny a mesta s pradá-

vnou históriou Slovenska a príspevok jeho krajanov, solún-
ských bratov Cyrila a Metoda, ktorí natrvalo ovplyvnili nielen
cirkevné dejiny, ale predovšetkým vzdelanosť a kultúru v na-
šej krajine a pripravili nám tak cestu k pretrvaniu a spolupráci
medzi národmi. Vo svojom obširnom slávnostnom príhovore
poukázal na súčasný stav v oblasti výskumu v doprave v prís-
tupových krajinách s dopadom na ďalší vývoj v tejto oblasti,
ako aj na možnú vedeckovýskumnú spoluprácu medzi člen-
skými krajinami podporovanú z prostriedkov EÚ. Tu poukázal
aj na význam a úlohu, ktorú v tomto procese majú specializo-
vané výskumné inštitúcie, medzi ktoré patrí aj Fórum pre vý-
skum v doprave juhovýchodnej Európy SETREF.

Po slávnostnom otvorení nasledoval pracovný program konfe-
rencie, ktorý bol rozdelený do plenárnych zasadnutí a nadväz-
ných paralelných diskusných posterových sekcií. V každom
plenárnom zasadnutí bola generálnym spravodajcom poskyt-
nutá správa o jednotlivých tematických okruhoch, ktorá bola
doplnená vybranými kľúčovými referátmi príslušnej hlavnej
témy, v ktorých sa poukázalo na najnovšie trendy a možnosti
riešenia dopravnej infraštruktúry z hľadiska potrieb a nárokov
sídiel, regiónov či cezhraničných väzieb medzi jednotlivými
krajinami.

V nadväzných paralelných diskusných posterových sekciách
sa potom prerokovávala užšie zameraná problematika podľa
vopred definovaných okruhov. Takýmto intenzívnym progra-
mom bolo možné poskytnúť priestor pre zverejnenie všetkých
75 prijatých príspevkov a v bezprostrednej diskusii sa zamerať
na prerokovanie špeciálnych otázok jednotlivých sekcií.

Náplňou druhého dňa konferencie bola prezentácia predchá-
dzajúceho vývoja, súčasného stavu a možností ďalšieho rozvo-
ja dopravnej infraštruktúry trilaterálneho cezhraničného regio-
nu v strednom Podunajsku, ktorý prezentovali pán Roman
Filistein za Bratislavský samosprávny kraj, prof. Koren z SIU
Győr za západomaďarský región a pán Kurt Puchinger koor-
dinátor projektu JORDES za Rakúsko a celé územie trilaterál-
neho regiónu, ktorý je tiež aj náplňou tohoto projektu. V dis-
kusii sa účastníci konferencie zaujímali o podrobné riešenie
dopravnej sústavy v tomto vysoko atraktívnom území, ktoré
podľa odborníkov sa v budúcom období môže stať hybnou si-
lou hospodárskeho rozvoja Strednej i celej Európy.

Následná exkurzia v spolupráci s Academiou Danubianou,
názorne doplnila účastníkom konferencie obraz o súčasnom
stave výstavby mosta Košická a diaľničnej siete v koridore
paneurópskych multimodálnych dopravných koridorov IV, Va
a VII, ktoré prechádzajú územím hlavného mesta Slovenska
Bratislavy a trilaterálneho regiónu ako aj o ďalších možnos-
tiach rozvoja cezhraničného stredoeurópskeho regiónu v úze-
mí s centroidmi miest Viedeň, Bratislava a Győr, pracovne
nazvaného WIBAG. Exkurzia vyústila do záverečnej diskusie
vo Vinotéke v Neusiedl am See, kde účastníkov privítal pán
Lentsch - starosta a poslanec krajinskej vlády v Burgenlade.
Diskusia prebehla za účasti prizvaných odborníkov a médií
z Rakúska, ktorým spravodajcovia konferencie prezentovali
závery z 9. medzinárodnej vedeckej konferencie MOBILITA '04.

Záver

Vzhľadom na značný rozsah príspevkov, by si každý tematic-
ký okruh konferencie vyžadoval samostatný článok, ku kto-
rým sa môžeme v nasledovných číslach tohto časopisu ešte
vrátiť, alebo načrieť do zborníkov [2,3]. Celkovo možno kon-
štatovať, že konferencia splnila stanovené ciele a svojím trva-

lým pôsobením výdatne prispela k propagácii úsilia a výsled-
kov práce našich odborníkov v oblasti dopravného staviteľ-
stva a ďalej pootvorila priestor pre spoločnú cestu zjednote-
nou Európou.

Preto možno vysloviť presvedčenie, že konferencia MOBILI-
TA '04 naplní očakávania účastníkov, umožní im realizáciu
nových poznatkov v národných a miestnych podmienkach,
čím posilní vzájomnú spolupatričnosť krajín nielen v podu-
najskom regióne, ale v celom európskom priestore. To bolo
prvoradou snahou tohto podujatia aj v predchádzajúcom ob-
dobí, ale aj výzvou na spoluprácu do budúcnosti.

Záverom si dovoľujem týmto poďakovať všetkým, ktorí sa
aktívne podieľali na príprave tejto konferencie, predovšetkým
však autorom príspevkov, vedeckému výboru konferencie a
najmä tým spolupracovníkom a doktorandom, ktorí svojou
usilovnou a vytrvalou prácou podporili snahu o jej úspešný
pribeh.

*Bystrík Bezák
garant konferencie MOBILITA
Katedra dopravných stavieb*

Zdroje

- [1] Info o konferencii
- [2] Medzinárodná vedecká konferencia MOBILITA '04 –
„Spoločnou cestou“ in: Zborník konferencie MOBILITA '04,
SvF, STU Bratislava, 6.-7. 5. 2004, ISBN 80-227-2047-X
- [3] 9. medzinárodná vedecká konferencia MOBILITA '04 –
„Spoločnou cestou“ in: Zborník abstraktov konferencie
MOBILITA '04, SvF, STU Bratislava, 6.-7. 5. 2004,
ISBN 80-227-2046-1
- [4] Projekt COMPASS - www.compass.org
- [5] Projekt PORTAL - www.eu-portal.net
- [6] Projekt ECOCITY - www.ecocityprojects.net
- [7] Projekt JORDES - www.jordes.org
- [8] Info o projekte ACADEMIA DANUBIANA -
www.academia-danubiana.net

***Prestížna medaila
v rukách nemeckého
profesora***

Vedenie Stavebnej fakulty STU v Bratislave udelilo na návrh
Katedry kovových a drevených konštrukcií prof. Dr.-Ing.
Richardovi Schardtovi z TU Darmstadt prestížnu Medailu
akademika Karola Havelku za vývoj, formulovanie a celosve-
tovú podporu ďalšieho rozvoja všeobecnej technickej ohybo-
vej teórie. Medailu odovzdal ocenenému osobne dekan
Stavebnej fakulty prof. Dušan Petráš dňa 15. apríla 2004.

TAKMER VŠETKO JE INÁČ...

Niet pochýb o tom, že kvalita výučby na vysokých školách, presnejšie povedané, kvalita výučby na viac ako sto fakultách 20 verejných vysokých škôl a troch štátnych vysokých škôl na Slovensku je kľúčovou otázkou ich postavenia v Európskom vzdelávacom priestore a postavenia navzájom.

Ak by sa posudzovalo hodnotenie kvality pedagogického procesu na Materiálovotechnologickej fakulte STU (príspevok v periodiku Slovenskej technickej univerzity v Bratislave SPEKTRUM č. 8, str. 11) z aspektu zabezpečovania kvality vzdelávania (QA – Quality Assurance in Higher Education Area), tak ide zrejme o relatívne izolovanú aktivitu.

Stačilo by si pozrieť na príručku (Guidelines for action, 2002-2003) Asociácie európskych univerzít - EUA, kde je v bode 2 – Empowering European Universities, jasne formulovaný zámer zvýraznenia konvergencie a vyššej transparentnosti vzdelávacích inštitúcií. EUA podporuje inštitucionálny vývoj všetkých svojich členov prostredníctvom identifikácie tzv. dobrých skúseností (good practice) v štyroch prioritných oblastiach: zabezpečenie kvality vzdelávania, rozvoj manažmentu, použitie nových technológií a dialóg univerzít so svojimi akademickými komunitami.

Bolo by pravdepodobne zbytočné stále opakovať, že od 1. mája 2004 je aj Slovenská republika plnohodnotným členským štátom Európskej únie. Taktiež je pravdepodobne zbytočné zdôrazňovať, že aj kvalita vzdelávania na slovenských vysokých školách musí rešpektovať pravidlá inštitucionálneho hodnotiaceho programu, tak ako sú formulované v stratégií a zámeroch EUA.

Je možné, alebo dokonca vysoko pravdepodobné, že akási izolacionistická politika v zabezpečovaní kvality vzdelávania je cesta do pekla. Je totiž overenou pravdou, že zabezpečovanie kvality vzdelávania na slovenských vysokých školách je chápané skôr ako istá sonda do duše študenta alebo vyhovie nie právu študenta (§ 70 ods.1 písm. h zákona č.131/2002 Z. z.) ...,aspoň raz ročne mať možnosť formou anonymného dotazníka vyjadriť sa o kvalite výučby a o učiteľoch“.

Argumentácia o tom, že kvalitu vzdelávania stráži Akreditačná komisia (AK) vlády SR (a watch-dog) je málo presvedčivé, pretože pracovné komisie AK spravidla nemajú jasne špecifikované metódy a procesy zabezpečenia kvality alebo nepoznajú referenčné miery (benchmarking) oblasti a rozsahu vedomostí, schopností a zručností, ktoré profilujú absolventa štúdia. Navyiac, pracovné komisie AK posudzujú spôsobilosť vysokej školy uskutočňovať, spravidla na fakulte, študijné programy v študijných odboroch zo sústavy študijných odborov v rámci štandardnej dĺžky štúdia. Komplexná akreditácia činností vysokej školy, jej spôsobilosti (§ 84 zákona) je legislatívne ošetrovaná, ale predkladanie podkladov pre komplexnú akreditáciu (podľa plánu komplexných akreditácií) je formulované príliš vágne (§ 84 ods. 3 písm. a). Hodnotenie vlastnej činnosti (self-evaluation?) požaduje ako súčasť aj výsledky pravidelných študentských ankiet (anketa nie je len anonymný dotazník !!!).

Ukazuje sa, že názory a praktické zabezpečovanie kvality vzdelávania, napr. na fakultách STU, sú neprímerane liberálne alebo prinajmenšom nesystémové. Výskumné projekty

v oblasti zabezpečovania kvality vzdelávania priniesli isté výsledky implementované najmä na Fakulte elektrotechniky a informatiky STU a boli podkladom pre zámery dlhodobého rozvoja na novozriadenej Fakulte informatiky a informačných technológií. Žiaľ, niektoré odozvy na implementáciu systému zabezpečovania kvality vzdelávania po vzore najmä britských univerzít boli príliš introvertné a snád' aj preto ťažko pochopiteľné.

Citlivým a možno aj najproblematickejším nástrojom zabezpečovania spätnej väzby nielen študentského vnímania kvality vzdelávania, ale aj o kvalite učiteľov sú dotazníky.

V spomínanom článku uverejnenom v časopise SPEKTRUM č. 8 sa uvádzajú získané informácie o výsledku hodnotenia výučby a vysokoškolských učiteľov na MTF. V šiestich segmentoch sú bez akejkoľvek komparácie uvedené zovšeobecnené formulácie (ktoré pre článok asi postačujú). Taktiež sa uvádza, že právo študenta hodnotiť kvalitu výučby a prácu učiteľov využilo 143 študentov. Ak zoberieme do úvahy, že MTF (ako súčasť STU, na ktorej študuje viac ako 14 tisíc prepočítateľného počtu študentov) je čo do počtu študentov jedna z najväčších fakúlt STU, tak respondentská vzorka študentov (ne celé 3 %) je takmer nepoužiteľná!

Keďže nie je známa štruktúra DOTAZNÍKA, tak sotva možno odhadnúť relevantnosť získaných informácií. Z toho istého dôvodu možno zapochybovať o „...operatívnych opatreniach vedenia MTF na zlepšenie úrovne vyučovacieho procesu na MTF STU“.

Pokus o implementáciu jedného z elementov systému zabezpečovania kvality vzdelávania na Strojníckej fakulte STU urobila aj Katedra výrobnéj techniky. Tento pokus nemal za prioritný cieľ zistiť len spätnú väzbu študentov na kvalitu výučby predmetu. Z porovnania výsledkov z akademického roka 2002/03 išlo najmä o indikáciu tendencie vývoja kvality vzdelávania. Toto porovnanie je, samozrejme, s ohľadom na krátku dobu hodnotenia vždy problematické. Napriek tomu, že štruktúra dotazníka je stabilná (v jadre totožný dotazník, aký už takmer 15 rokov používajú na University of Stirling – Scotland), pretože proces zabezpečovania kvality vzdelávania si vyžaduje istú históriu procedúr, tak ako to robia v Škótsku. Prevláda názor, že práve škótsky model je najvyspelejší v celej Veľkej Británii. Naproti tomu, študentská komunita sa v tom istom akademickom roku mení, ale môže sa zvoliť aj iný postup s dôrazom na postupnosť stability študentskej komunity v následnom akademickom roku. Táto stochastická premenná je zohľadnená v počítačovom spracovaní obsahu dotazníkov.

V každom prípade možno pozorovať istú neurčitost' v korektnosti odpovedí základného štatistického súboru. Miera neurčitosti je diametrálne odlišná v porovnaní napr. s University of Stirling. Porovnané výberové štatistické súbory na rovnakej hladine významnosti vykazujú aj na vzorke 243 respondentov (jeden predmet v 3. ročníku) významný podiel tzv. hrubých chýb, resp. falošných odpovedí.

Za najfrekvencovanejšie hrubé chyby alebo falošné odpovede možno považovať:

- dotazník vyplnili aj takí študenti, ktorí na prednášky nechodili (takmer 50 %),
- zle indikované úrovne odpovedí,
- niektoré otázky nemali žiadnu odpoveď,

- lajdácky vyplnené úrovne odpovedí (totálne pozitívne alebo totálne negatívne odpovede),
- fatálne/laické chyby (viac indikovaných odpovedí),
- iné (nevhodné na publikovanie).

Z uvedeného je zjavné, že anonymné dotazníkové aktivity treba brať s rezervou. Výpovedná hodnota hodnotenia kvality výučby má slúžiť predovšetkým na zlepšenie existujúcej úrovne. Zákon síce vyžaduje aj vyjadrenie sa o kvalite učiteľov, ale tento zámer je mimoriadne chúlolistivý, pokiaľ nie sú známe referenčné hodnoty (benchmarking). Vyjadrenie sa o kvalite vyučujúceho prináleží predovšetkým vedúcemu katedry a garantovi predmetu (v študijných programoch), prípadne garantovi študijného programu.

Je celý rad otvorených problémov, ktoré súvisia z hodnotením kvality vzdelávania na vysokej škole. Treba si však uvedomiť, že konkurenčným prostredím tak verejných vysokých škôl, ako aj štátnych vysokých škôl na Slovensku, nie sú vysoké školy medzi sebou. Konkurenčným prostredím je Európsky vzdelávací priestor. Treba sa bez vzrušovania podriaďiť stratégii a akčnému plánu AEU. Len ten, kto pochopí a bude rešpektovať Bolonský proces môže odbúravať bariéry pre vzdelávaciu mobilitu. Len taká kompatibilita vzdelávacieho systému poskytne platformu na partnerstvo vo všetkých negáciách, a to tak na úrovni vládnej, na študentskej úrovni, prípadne v rokovaniach s profesijnými, ekonomickými a priemyselnými subjektami.

Takmer všetko je ináč ako sme boli naučení robiť v minulosti. Hodnotenie alebo zabezpečovanie kvality vzdelávania na slovenských vysokých školách je prvou, ale nie poslednou previerkou kompatibility s Európskym vzdelávacím priestorom. O tom, že niektoré fakulty STU majú už konkrétnu skúsenosť s medzinárodnou akreditáciou, svedčí aj úspešná akreditácia študijného odboru informatika medzinárodnou Spoločnosťou elektrotechnických inžinierov IEE (The Institut of Electrical Engineers, Savoy Place, London WC 2R OBL – GB). Táto medzinárodná akceptácia kvality vzdelávania na Fakulte elektrotechniky a informatiky STU (z roku 1999) ukázala správnu cestu, po ktorej je možné dosiahnuť plnú kompatibilitu a transparentnosť technického vzdelávania na Slovensku s európskou dimenziou.

Bolo by chybou správať sa ako líška v Ezopovej bajke, keď nakoniec sa utešila konštatovaním „... aj tak je kyslé“.

*Ladislav Javorčík
Katedra výrobnéj techniky SJF*

KALEIDOSKOP

Kalendárium

Pred **125 rokmi** dňa 1. júna 1879 sa v Hrubčiciach, okres Prostějov, narodil profesor Ing. Dr. techn. **Alois Tichý**. Patrila medzi členov prvého profesorského zboru SVŠT, ktorý bol ustanovený v júli 1938. Súčasne bol vymenovaný za prednostu (vedúceho) Ústavu geodézie. Kvôli vojnovým udalostiam na svojom poste zotrval len jeden semester, potom sa musel vrátiť do Čiech.

M. B.

Dňa 3. júna by sa bol dožil **85 rokov** profesor Ing. Dr. techn. **Jozef Trokan**. Na STU pôsobil v rokoch 1946 až 1986, za ten čas bol činný vo viacerých významných akademických funkciách, z ktorých najvýznamnejšia bola funkcia rektora v školských rokoch 1963/64 až 1968/69. Výraznou mierou sa pričínal o výstavbu Strojníckej fakulty, Stavebnej fakulty, laboratórií na Trnávke, Študentského domova J. Hronca a viacerých športovísk

školy. V rokoch 1958 až 1970 bol vedúcim Katedry betónových konštrukcií a mostov. V roku 1962 bol vymenovaný za profesora pre odbor železobetónové konštrukcie a predpäté mosty. Aj v odbornej činnosti sa venoval betónovým mostovým konštrukciám.

M. B.

Pred **80 rokmi** - 18. júna 1924 sa v Uhorskom, okres Poltár, narodil profesor Ing. Dr. tech. **Július Cirák**, DrSc. Vysokoškolské štúdium na SVŠT ukončil v roku 1949. Na Elektrotechnickú fakultu nastúpil v roku 1958. Pôsobil na Katedre elektroenergetiky, kde sa stal vedúcim laboratória urýchľovačov.

V roku 1962, po vzniku Katedry jadrovej fyziky a techniky sa stal jej vedúcim. Túto funkciu profesor Cirák vykonával do roku 1980.

Z jeho iniciatívy pracovníci katedry rozpracovali tri jadrové-fyzikálne metódy, a to Mössbauerovu spektroskopiu, protónografiu a elektrónpozitronovú anihiláciu.

Výrazné úspechy dosiahla katedra najmä v oblasti Mössbauerovej spektroskopie, za čo dostal jej kolektív pod vedením prof. Ciráka v roku 1976 Národnú cenu SR.

Štyri roky pracoval v Medzinárodnej agentúre pre atómovú energiu vo Viedni. Okrem iného bol členom vedeckých rád EF SVŠT, SVŠT, FJTF ČVUT a členom Čsl. komisie pre atómovú energiu.

V školských rokoch 1959/60 a 1960/61 bol prodekanom Elektrotechnickej fakulty a v školských rokoch 1969/70 až 1975/76 vykonával funkciu prorektora SVŠT.

G. G.

Pred **95 rokmi** - 20. júla 1909 sa v Hybiach, okres Liptovský Mikuláš, narodil profesor Ing. arch. Dr. techn. **Vladimír Chrobák**. Na STU pôsobil v rokoch 1938 až 1981, teda 43 rokov, z toho bol 22 rokov vedúcim Katedry konštrukcií pozemných stavieb I. na Stavebnej fakulte. Za profesora bol vymenovaný v odbore staviteľské konštrukcie a konštrukčný návrh. Popri pedagogickej práci sa venoval rozsiahlej projekčnej a konštrukčnej činnosti.

M. B.

27. júla 2004 uplynie **80 rokov** od narodenia profesor Ing. RNDr. **Fedora Šimkoviča**, CSc. Vysokoškolské štúdiá ukončil v roku 1948 na SVŠT v Bratislave a v roku 1958 na UK v Bratislave. Od roku 1950 pracoval v podniku BEZ Bratislava v rôznych funkciách. Na VŠT v Košiciach externe prednášal od roku 1977 predmet elektrické stroje a od roku 1980 na EF SVŠT predmety elektrické stroje a elek-

trotechnológia. Dňa 1. novembra 1982 bol vymenovaný za profesora pre odbor elektrické stroje. Na EF SVŠT v Bratislave pôsobil v rokoch 1983 až 1989. Prednášal predmet stavba elektrických strojov, viedol diplomantov a aspirantov, ktorým odovzdával svoje praktické a odborné skúsenosti získané vo výrobe transformátorov.

Vo svojej výskumnej činnosti sa zameriaval na riešenie úloh z oblasti elektrických strojov, najmä transformátorov. Z tejto oblasti publikoval veľké množstvo vedeckých a odborných prác uznávaných odborníkmi doma i v zahraničí.

G. G.

V auguste si v súvislosti s prof. **Mikulášom Zanzottom** pripomíname až dve výročia - 13. august ako deň narodenia (**95. výročie**) a 18. august ako deň úmrtia (20. výročie). Prof. Zanzotto bol absolventom pražskej Chemickotechnologickej fakulty. Počas svojho života zastával rad významných funkcií - hlavný chemik Štátnej rafinérie minerálnych olejov v Dubovej, zástupca riaditeľa Slovenskej rafinérie minerálnych olejov, pracovník viacerých ústavov a laboratórií výskumu ťažkých ropných zvyškov pre cestné a izolačné účely, predse- da komisii pri Úrade pre normalizáciu a meranie v Prahe.

Významné bolo aj jeho pôsobenie na SVŠT v rokoch 1946-51, kde založil a viedol Ústav chemickej technológie palív a minerálnych olejov. V r. 1948 bol vymenovaný za mimoriadneho a r.1950 za riadneho profesora. Vo svojej vedeckej práci sa prof. Zanzotto zameriaval na problematiku mazacích olejov a organických stavebných hmôt, predovšetkým bitumenov. Je autorom mnohých odborných statí, noriem a technologických predpisov.

M. N.

Pred **80 rokmi** sa dňa 14. augusta 1924 v Bešeňovej, okres Ružomberok, narodil profesor Ing. **Ludovít Grenčík**, DrSc. Na Stavebnej fakulte pôsobil v rokoch 1950 až 1953 a 1960 až 1986. V rokoch 1970 až 1986 bol vedúcim Katedry betónových konštrukcií a mostov. Pôsobil ako prodekan v školských rokoch 1964/65 až 1965/66 a v školských rokoch 1966/67 až 1969/70 ako dekan Stavebnej fakulty SVŠT. Bol vynikajúcim odborníkom v oblasti betónových konštrukcií.

M. B.

Babylon Európy?

Je 20-krát menšie ako Slovensko, napriek tomu sa tu rozpráva troma úradnými jazykmi. Žije tu menej ako desatina obyvateľstva Slovenska, ale spotrebujú tu najviac vína v celej Európe. Má najviac ministrov na obyvateľa z krajín EÚ. Ktorá je to krajina?

Presne tak, Luxemburské veľkovoľvodstvo, zjednodušene Luxembursko.

Táto „rozprávková krajina“, nielen svojím štátnym zriadením, množstvom kultúrnych pamiatok, hektolitrov zásob vína, ale i významným centrom európskych inštitúcií predstavuje akoby most medzi veľmocami západnej Európy.

Vklínené medzi Francúzsko, Belgicko a Nemecko už geograficky je predurčené na úlohu spájania rôznych kultúr. Nie je preto ani zvláštnosťou, že oficiálnymi jazykmi sú tu: francúzština, nemčina a luxemburčina. Áno, táto trojjazyčná minikrajinka sa dokonca pýši vlastným jazykom lëtzebuergesch. Táto reč sa stala národným jazykom len pred dvoma desaťročiami. Je to v podstate germánsky jazyk skombinovaný s francúzštinou. Mnohí ho považujú len za nemecký dialekt. Pravdu však ponechám na jazykovedcoch. Skutočnosť však je, že keď sa stretne Luxemburčan zo severu s krajanom z juhu (maximálna dĺžka krajiny je cca 80 km), len s ťažkosťami sa dohodnú. Je to kvôli jazyku, ktorého dialekt sa mení zo susediacou krajinou. V prípade Slovenska je to ako keď sa východniar stretne so záhorákom. Len vzdialenosť medzi nimi je o čosi väčšia... Aby ste si vedeli predstaviť túto reč, tu je jeden príklad: Hey Medchen, du bass mentz sexy hout, kann ech dir epes spendeiren? (v preklade: čau krásavica, ty si dnes sexy, dáš si so mnou drink?)

Obávam sa však, že túto frázu nevyužijete. Zvyknutí na vysokú konkurenciu našich dievčat si len ťažko vyberiete, už aj tak z malého počtu Luxemburčaniek (celkový počet obyvateľov je 400-tisíc).

V Luxembursku si treba dať pozor na jazyk dokonca aj v slovenčine. Môže sa stať, že pri kritickom a hlasnom opisovaní okoloidúcej osoby v slovenčine dôjde k slovnej roztržke medzi oboma osobami. Potom je síce pekné počuť náš írečitý jazyk v uliciach Luxemburgu, ale už gestikulácia naznačuje okoloidúcim, že nejde o príjemné privítanie dvoch krajanov.

Neviem presne koľko tu žije Slovákov, ale je ich tu viac ako by ste očakávali. Mnohí tu pracujú v EÚ inštitúciách (Sekretariát

EÚ, Štatistický úrad EÚ, Prekladateľské centrum EÚ...), kde budujú aj našu svetlú budúcnosť v Európe.

Čo sa týka stavebného sektora v Luxembursku, má výborné podmienky. Je to v dôsledku progresívneho ekonomického podnebia, ktoré má momentálne najrýchlejší rastúci HDP v súčasnej EÚ (cca 3,5%).

Kedysi poľnohospodárska krajinka, neskôr so silným železiarskym priemyslom, v 80-tych rokoch sa šikovne preorientovala na bankovú veľmoc EÚ (v súčasnosti je tu zaregistrovaných okolo 190 bánk). Táto zmena je následkom politiky daňových úľav (najmä na tabak, alkohol a pohonné látky – nafta 25 Sk/l) a v neposlednom rade i bankovým tajomstvom, ktoré platí ešte aj dodnes (známe ako pračka špinavých peňazí). Na základe tejto premeny sa stalo Luxembursko atraktívnou krajinou pre banky, ale i firmy z okolitých štátov.

Ale späť k stavebnému sektoru. Zaujímavosťou je, že na stavenisku musí participovať minimálne jedna luxemburská firma. Týmto limitom chce luxemburská vláda (s počtom až 12 ministrov) zamedziť obsadeniu súkromného sektora firmami z okolitých štátov. Inak povedané, niekto musí platiť aj dane (v tomto prípade luxemburské firmy), aby tak uživilí kráľovskú rodinu aj so svojimi pozlátenými dvojplatničkami.

To znamená, že aj v stavebnom sektore participuje rôznorodá zmes národností. A tak na stavenisku počuť francúzštinu, nemčinu, holanďčinu a dačo aj z luxemburčiny. A ak k tomu pridáme aj robotníkov z bývalej Juhoslávie a Portugalska, tak aj srbochorváčtinu a portugalčinu. Nie je preto dôvod sa čudovať, keď to na stavenisku vyzerá ako v Babylone. Oficiálnym jazykom v stavebníctve je však francúzština.

Ešte niečo zo študentského života Luxemburčanov. Otvorenosť krajiny sa prejavuje aj v stredoškolskom systéme. Vyučuje sa tu v troch jazykoch: luxemburčina, nemčina, francúzština (plus ďalšie, naozaj cudzie jazyky). Zvláštnosťou je, že mnoho predmetov je prednášaných v luxemburčine, ale skriptá majú v nemčine alebo francúzštine. Je to pre študentov spočiatku chaotické, ale časom si nakoniec zvyknú na termíny vo všetkých jazykoch. Jazyková bariéra je tu naozaj pojem neznámy. Čo sa týka vysokoškolského života... pravdu povediac, veľa toho nie je. Aj keď tu majú aj univerzitu, oficiálne štatút získala len pred niekoľkými mesiacmi. Väčšina študentov odchádza študovať na univerzity do Nemecka. Takže možno neskôr, ak sem príde študovať viac študentov, vznikne do ulíc spiaceho Luxemburska večne živý študentský život. Absenciu vysokoškolských študentov však dobrovoľne nahrádzajú stážisti, ktorí tak dopĺňajú chýbajúcu zložku v tejto krajine. Tých je tu naozaj neúrekom. A jedným z nich som aj ja, študent Stavebnej fakulty.

Martin Hujša

Slovenská technická univerzita a spoločnosť Holcim vyhlásia Cenu rektora STU

V rámci dlhodobej stratégie podpory vybraných vzdelávacích inštitúcií spoločnosť Holcim (Slovensko) a. s., rozširuje úspešnú spoluprácu s STU.

Bratislava, 7. júna 2004 - Slovenská technická univerzita v spolupráci so spoločnosťou Holcim (Slovensko), a. s., vyhlási Cenu rektora STU, prostredníctvom ktorej bude finančne odmenená najlepšia bakalárska, diplomová a dizertačná práca študentov STU, ktoré sa zaoberajú témami súvisiacimi s oblasťami priemyslu stavebných materiálov, v ktorých spoločnosť Holcim pôsobí.

Uvedená iniciatíva nadväzuje na dlhodobú spoluprácu Slovenskej technickej univerzity a Holcim (Slovensko), a. s. Univerzita so spoločnosťou Holcim už tradične rieši aktuálne otázky v oblasti chémie surovín a cementu. Katedra keramiky, skla a cementu Fakulty chemickej a potravinárskej technológie poskytuje odborné konzultácie a jej poslucháči majú možnosť zapojiť sa do štúdia nových technológií, čím môžu získať nové skúsenosti a prístup k aktuálnym informáciám z oblasti výroby cementu.

Ďalšou zo spoločných aktivít je konferencia „Betonárske dni 2004“, ktorú Katedra betónových konštrukcií a mostov Stavebnej fakulty STU organizuje spolu s Holcim (Slovensko), a. s., ako odborným garantom. Konferencia sa uskutoční na pôde STU v dňoch 9. - 10. septembra 2004 za účasti odborníkov z akademickej obce ako aj predstaviteľov spoločností pôsobiacich v stavebnom priemysle SR.

Spoločnosť Holcim (Slovensko), a. s., spolupracuje so Slovenskou technickou univerzitou aj v oblasti vydávania skrípt, publikácií a iných pedagogických pomôcok. Časť finančných prostriedkov venoval Holcim Spoločnosti pre rozvoj Slovenskej technickej univerzity na nákup odbornej literatúry a softvéru.

„Kvalitné vzdelávanie a príprava odborníkov v oblasti stavebníctva je kľúčová pre napredovanie tohto odvetvia na Slovensku,“ povedal Jan Hamr, predseda predstavenstva Holcim (Slovensko), a. s. "Naša spoločnosť si túto skutočnosť uvedomuje, a preto dlhodobo spolupracuje s univerzitami, čo priamo prispieva k rozvoju nových technológií, ako napríklad využívaniu alternatívnych palivových zdrojov pri výrobe cementu. Študenti, ktorí sa podieľajú na výskume môžu svoje poznatky neskôr uplatniť v praxi, či priamo v našom podniku," dodal Jan Hamr.

Holcim (Slovensko), a.s., v súlade so svojou filozofiou trvalo udržateľného rozvoja vyhlási v tomto roku celosvetovú súťaž „Holcim Award For Sustainable Construction“ s cieľom oceniť tie projekty stavebníctva, ktoré budú najlepšie spĺňať jej kritériá. Súťaž bude dotovaná celkovou sumou 2 milióny Euro.

Viac informácií o podmienkach súťaže vám prinesieme v niektorom z jesenných čísel časopisu alebo ich nájdete na adrese www.holcimfoundation.org.

Holcim (Slovensko), a.s., patrí do koncernu Holcim Ltd., jedného z popredných svetových výrobcov a dodávateľov cementu, kameniva a transportovaného betónu. So svojimi zastúpeniami vo viac ako 70 krajinách sveta na všetkých kontinentoch a takmer 50 000 zamestnancami je nadnárodnou spoločnosťou, ktorá spája výhody globálneho pôsobenia s lokálnymi podmienkami a požiadavkami zákazníkov.

Jana Nedasová
Holcim (Slovensko) a.s.
jana.nedasova@holcim.com

Š P O R T

Mladí športovci u rektora

Rektor STU Vladimír Bálež prijal Petra Krkošku a Pavla Petráša, študentov 3. a 2. ročníka Fakulty chemickej a potravinárskej technológie, ktorí STU úspešne reprezentovali na Slovenskej zimnej univerziáde 2004.

Zúčastnili sa na súťaži v stolnom tenise a umiestnili sa na prvých miestach. Peter Krkoška, na základe svojich výsledkov v dvojhre mužov, štvorhre mužov a zmieša-

nej štvorhre, kde nenašiel premožiteľa, bude reprezentovať Slovensko na medzinárodnej olympiáde akademickej mládeže.

Obaja študenti hrávajú stolný tenis ako kluboví hráči – Peter v Nemecku a Pavol v Bratislave. Tomuto športu sa venujú od detstva a ako sa vyjadrili, v Čadci, odkiaľ pochádzajú, je stolný tenis „národným športom“.

Pavol Petráš, študent 2. ročníka (zľava) a Peter Krkoška, študent 3. ročníka FCHPT s rektorom STU prof. V. Báležom.

SPEKTRUM STU (Technik – revue slovenských technikov, 9 ročníkov – 1940-1949; Technika – závodný časopis SVŠT, 9 ročníkov – 1958-1967; Technika – revue SVŠT, 2 ročníky – 1968-1970; Technika – spravodajca SVŠT, 8 ročníkov – 1982-1990; Informácie STU, 5 ročníkov – 1990-1994) vydáva Slovenská technická univerzita v Bratislave, Vazovova 5, 812 43 Bratislava, tel. č.: 02/57294 584, fax: 02/57294 333, e-mail: jancusko@rstu.vm.stuba.sk

Zodpovedná redaktorka: Viera Jančuškova. **Grafická koncepcia:** Karol Rosmány **Grafická úprava:** Karol Thiry **Fotografka:** Etela Križiková **Redakčná rada:** Emília Bednárová, Jozef Dzivák, Maroš Finka, Peter Kostka, Michal Mravčák, Zuzana Mokošová, Milan Petráš (predseda), Tatiana Sikorová, Robert Špaček, Eva Troščáková, Ján Vajda.

Tlač: Vydavateľstvo STU, Bratislava. **Registrácia:** MK SR 1334/95. TS:09. ISSN 1336-2593. Nepredajné. **Uzávierka čísla:** 10. júna 2004.